

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXX

БЕРЕЗЕНЬ — 1980 — MARCH

Ч. 287

дячою
М. О. Д.
О. О. О.
Л. О. О.

засновник

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M.
G. P. O. Adelaide,
S. Australia

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

В. Вакуловський, Л. Ліщина,
С. Голубенко, Ю. Криволап
В. Родак, А. Лисий, О. По-
шиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

in USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.
За зміну адреси просимо присилати поштові значки або міжнародні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Т. Шевченко, І. Бугаєнко, Л. Українка. Заява Н. Світличної. В. Чапленко — Воєнна дилогія В. Остапенка. Привітання ген. П. Григоренка. П. Одарченко — Про поетичну творчість Я. Славутича. А. Озимчак — Шкідливість куріння. А. Шевченко — С. Петлюра — військові події. В. Коновал — Слово коменданта. Н. Сандул — З діяльності ОДУМ-у в Торонто. Конкурси. Сторінка Юн. ОДУМ-у. Гумор.

На обкладинці: Тарас Шевченко.

Гравюра В. Касіяна

Тарас ШЕВЧЕНКО

Н. МАРКЕВИЧУ

Бандуристе, орле сизий!
Добре тобі, брате;
Маєш крила, маєш силу,
Є коли літати!

Тепер летиш в Україну,
Тебе виглядають;
Полетів би за тобою,
Ta хто привітає?

Я й тут чужий, одинокий,
I на Україні
Я сирота, мій голубе,
Як і на чужині.

Чого ж серце б'ється, рветься?
Я там одинокий!...
Одинокий?... А Україна?
A степи широкі?!

Там повіс буйнесенький,
Як брат заговорить,
Там в широкім полі воля;
Там синє море

Виграває, хвалить Бога,
Тугу розганяє;
Там могила з буйним вітром
В степу розмовляють.

Розмовляють сумуючи;
Отака їх мова:
"Було колись, минулося,
Не вернеться знову!"

Полетів би я послухав,
Заплакав би з ними...
Ta ба! Доля приборкала
Mіж людьми чужими.

Петербург, (9. V. 1840)

НАДІЯ СВІТЛИЧНА СТАЄ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

Український Гельсінкський рух виник у той час, коли багатьом здавалося, що з будь-яким спротивом покінчено всерйоз і надовго, коли вільна думка могла вибирати з-поміж двох доріг — за гратеги чи в липке болото страху і покори. Наприкінці 1976 року десятеро осіб з 45 мільйонів українців на чолі з письменником Миколою Руденком просто без патосу заявили про моральну відповідальність кожної людини за долю своєї нації і всього народу. Вони створили Групу, покликану сигнализувати громадськості про випадки порушення Гельсінкських угод щодо українців.

Такого зухвалства влада не могла подарувати: через неповних три місяці після створення Групи почалася розправа: арешти, провокації, вигнання.

Я була знайома — переважно близько знайома — майже з усіма членами Групи, співпрацювала з нею від самого початку, але не вважала за потрібне бути формально її членом — з різних міркувань. Наприкінці січня 1977 року керівник Групи М. Руденко разом з колегою О. Бердником ще раз звернулися до мене з пропозицією ввійти до Групи і просили не поспішати з відмовою. Через тиждень відмовляти було нікому: захновника й керівника Групи Миколу Руденка заарештували, і мені довелося виступати на його слідстві й суді як свідкові.

Згодом я виїхала на еміграцію, де ще раніше за мене в різний спосіб опинилися Леонід Плющ та Петро Григоренко. Обидва вони в нових умовах продовжували ту саму справу, що й у Советському Союзі, маючи уповноваження від Української Гельсінкської групи представляти її назовні — в Європі і в Америці. Тому цілком природно я одразу приєдналася до цього Представництва, вважаючи його найчистішим вікном до покинутої Батьківщини.

За три роки свого життя Українська Гельсінкська група зазнала дуже жорстоких переслідувань. На кінець 1979 року кількість ув'язнених членів Групи значно перешила її первісний склад. Але її постійно доповнюють нові сміливці, які мужньо стають на прою з мілітаризованою поліційною державною машиною.

Цей дивовижний своєю нерівністю двобій стає дедалі жорстокіший. Тепер наступ на Групу почався всебічно, з чітко спрямованим курсом на цілковите придушення гельсінкського руху. Зовнішнє представництво теж виявилося на передньому краї цього фронту.

Зараз чи не найдошкульніше вістря розправи спрямоване проти голови Зовнішнього представництва Петра Григоровича Григоренка — люди чесної і послідовно відданої ідеалам справедливости, людини, яка завоювала собі авторитет і

пошану в усьому світі зокрема чітко визначеною позицією в питанні державної незалежності України.

Я не детектив, але на тлі багатоплянової агресивної кампанії проти ссobi і правозахисної діяльності П. Григоренка припускаю, що випадок з невідомою таксівкою, який стався з ним кілька-надцять днів тому, може бути не просто випадок.

У такий тяжкий для Української Гельсінкської групи, як і для всього правозахисту, час (заслання академіка Сахарова — це не чергова розправа з черговою жертвою!) — за цих обставин вважаю своїм громадянським обов'язком чітко визначити свою позицію по тому боці барикад, де мужньо обстоюють право людини й народу мої побратими — члени Української Гельсінкської групи, і цілком солідаризуюся з ними.

Мені відомо, що Зовнішнє представництво не має повноваження приймати нових членів до Групи. Тому я й не звертаюся до нього з таким проханням, а, спираючись на давні пропозиції керівництва Групи та підкріплюючи їх своєю постійною підтримкою і співпрацею, заявляю про своє формальне членство в Українській Гельсінкській групі, про що повідомляю всіх членів Зовнішнього представництва (П. Григоренка, Л. Плюща та Н. Строкату), членам Групи на еміграції й на Україні, і запевняю при тому, що в міру своїх скромних можливостей старатимуся поширювати і всіляко обстоювати Гельсінкські ідеї.

Надія СВІТЛИЧНА

30 січня 1980 року.

=====

В. ЧАПЛЕНКО

ВОСННА ДИЛОГІЯ ВАЛЕРІЯ ОСТАПЕНКА

(Закінчення з попереднього числа)

Книжка друга: "Світ-заочі"

У Валерія Остапенка назва цієї книжки написана "Світ за очі", як і у всьому тексті в нього переважає "радянський" правопис, хоч і з деякими порушеннями його (напр., інколи він уживає літери "г"), але я написання назви виправив за словником Г. Голоскевича. А як узяти на увагу слова з авторової передмови, що, мовляв, "ця книжечка... може бути окремою розповіддю про останніх козацьких нащадків (підкresлення мое — В. Ч.)" та те, що я далі скажу про її зміст, то, може б, слід було і цю повість інакше заголовити (як саме, я скажу наприкінці цієї рецензії).

Як у першій книжці цієї дилогії, так і в цій зміст, — мабуть, спржні події, тільки зафіксовані в яскравій белетристичній формі. А про зв'язок цього змісту із змістом першої повісті автор час від часу нагадує в самому тексті (а не тільки в отій своїй передмові) у формі згадок про попередні пригоди того чи того персонажу, а також наявність в однієї геройні — в Оксани збрічки поезій Павла Тичини, з якої навіть наведено уривки з його раннього українсько-патріотичного твору про поховання на Аскольдовій могилі в Києві крутянських героїв (стор. 64). Ну, і наявність декількох тих самих героїв, що діяли в першій повісті, зокрема головного героя Андрія Журби та його коханої Оксани.

Сюжетна дія починається на Північному Казкі. Ось перше речення: "Пізньої осени 1941 р. Георгіївськ ще нагадував мирні часи. Фронт був далеко, німецька авіація не досягала кавказького підгір'я"... У цьому місті перебував жіночий батальйон, що в ньому навчалися майбутні радистки, телефоністки і шифрувальниці фронтових

штабів. Журба, вийшовши з шпиталю, де загоював поранення, прибув до цього міста, його застосовано старшим інструктором на ці курси. У ролі його помічника став Петро Кунда, "міцний, як дуб, кубанець із зеленкуватими тигрячими очима". Цей Кунда в творі буде наскрізним персонажем. Курс у жіночому батальйоні тривав три місяці. За добру роботу Журбу нагороджено певною сумою грошей і підвищено до рангу капітана. Після цього Журбу призначено командиром маршового ескадрону, а Кунду — його помічником. У м. Кисловодську був у шпиталі знайомий читачам з першої повісті Гриць Тарасенко, а медсестрою в тому шпиталі працювала Галя, епізодичним персонажем, а при ній — новий персонаж — її батько, старий кубанець Перекотій, що ніби замінить Оксаниного батька підполковника Гордієнка, який уже не фігурує в цій повісті (хоч згадки про нього будуть).

Але цьому ескадронові не довелося йти на фронт. Над Георгіївськом з'явилися перші німецькі літаки, а також дійшла чутка, що німці зайняли Армавір і оточили Краснодар. Виникла небезпека, що цей ескадрон може потрапити в німецький полон, і між згаданими трьома друзями відбулася розмова, в наслідок якої Кунда запросив Журбу й Тарасенка до своєї кубанської станиці. Наблизившись до цієї станиці, вони з обережності заїшли спочатку на недавню колгоспну пасіку, що в ній господарював Кундин дід (цікавий образ старого козака, який ще за Першої світової війни позбувся однієї ноги і тепер ходив на дерев'янці). У станиці був уже німецький комендант, який, довідавшись, що Журба — капітан, вислав його в групу полонених, що перевозили на конях під

обстрілом сталінських літаків на конях через Карабаївський перевал німецькі боєприпаси. Але він звідти утік і повернувся до Кундиної станиці й родини, в якій "головувала": енергійна Петрова сестра Наталка. З нею Журба інтимно зблизився, а його друг Тарасенко пристав у прийми до вдови Марфи. Після вдалого "джігітування" Журбу в цій станиці записали в козацький стан. Та через деякий час усім трьом "хлопцям" разом з Наталкою й Марфою довелося тікати на захід, бо німці почали панічно відступати. Кінець-кінцем, всіни (жінки на санях, а хлопці на конях) мусіли пристати до маси втікачів, які мали від Єйська по льоду Озівського моря переїхати до Таганрогу. Але коли цю масу почали обстрілювати з літаків сталінські літуни і скинули бомбу поблизу групи, Наталка й Марфа разом з кіньми й санями потонули в морі, а хлопці таки добилися до Таганрогу. У Таганрозі Журба знайшов свою Оксану, яка потрапила, разом з Галею, в німецький полон. З цього полону обох дівчат визволили Журба з товаришами, а пізніше Кунда покохався з Галею.

У цілій повісті ці дві любовні "лінії" пробігають, сказати б, тоненськими ниточками: закохані пари у вирі дальших подій тільки випадково зустрічаються, Журба з своєю Оксаною раз навіть посварився був, хоч Оксана, та й він її, щиро кохали одне одного. Але обидві ці пари — Журба з Оксаною та Петро Кунда з Галею ніколи не поєдналися в шлюбах (чому саме — скажу про це далі). Майже фабульний характер мають надзвичайні пригоди самого Журби, як про це також буде мова далі. Але як у першій повісті, так і в цій переважає сюжетне "тло" — воєнні події, картини, зображені в Остапенковому тексті з великою талановитістю. А ці події, пригоди, настрої дійових осіб він поглиблює своїми правдивими (за деякими винятками) інтерпретаціями, міркуваннями, історичними інформаціями. Між іншим, варто відзначити те, що кубанці як це зафіксував автор, при всій своїй етнічній українськості, не вважають себе українцями, а тільки кубанцями. Для них українці — ті, що живуть в Українській республіці (у цьому значенні навіть такої кущої державності, як УРСР). Я також свого часу спостерігав це, але таке розуміння своєї етнічної "природи" властиве тільки масі, — інтелігенція свідома єдності з рештою українського народу. Такими свідомими всеукраїнцями були мої аспіранти І. Писанка, Черевань, вчителька музики Короленко-Кувшинська, що скомпонувала мелодію до моого вірша "Кавказька пісня". Але Остапенкові герої в повісті поводяться як "кубанці" і мріють про "самостійну Кубань", а не про об'єднання з Україною. Це походить, на мою думку, від козацької становости, що призвела й після війни таких кубанців, як Науменко та Білій, до організаційної єдності з донськими козаками в т.зв. "Казакії".

Про це також може свідчити виникнення аж на еміграції всеукраїнської національної свідомості навіть у такого, здавалося б, всеукраїнця, як В. Іванис. Я про це останнє писав у рецензії на його спогади "Стежками життя". І хоч якийсь анонім у "відгукові" на мою рецензію налаяв мене, але

ПРИВІТАННЯ ГЕН. ПЕТРА ГРИГОРЕНКА

(Прочитане на святі Державності і Соборності України в Детройті 20 січня 1980)

До української громади в Детройті.

Від усієї душі, від щирого серця вітаю Вас з найбільшим святом Українського народу — Святою Державності.

22-го січня 1918 року — день проголошення національної незалежності України, назавжди увійшов у новітню історію Європи як день світового значення. З цього дня вже ніхто і ніколи не насмілювався заперечувати існування Української нації. Большевикам, щоб вдергатися в Україні, прийшлося удавати з себе її прихильників і створити фальшовану українську республіку, так звану советську, а щоб затримати цю "республіку" в складі комуністичної імперії, проголосили облудний "Союз" советських республік і вжили жахливий терор. І ця облуда тримається до сьогодні. З цим миритися не можна.

Треба разом з усіма націями, що поневолені комунізмом, розірвати ту облуду і розвалити колоніяльну імперію. Але мало вирватись з лабет. Треба ще державу свою створити, а створивши, ще й захистити від замахів на її самостійність. Це дуже складні задачі для тількищо народженої держави. Щоб їх успішно виконати, потрібна перш усього єдність нації. Той, хто групові, партійні інтереси ставить вище держави, той свідомий чи несвідомий, але ворог нації.

Бажаю Вашій громаді завжди пам'ятати це.

Нехай подумають про це і ті, хто погрожував порушити велике свято державності ради нікчемних групових амбіцій.

Зі святом Вас, мої Земляки! Повірте, нам з дружиною дуже прикро, що не святкуємо, як збиралися, це велико свято разом з Вами.

Нехай живе велике свято Державності!

Нехай живе самостійна, незалежна, соборна, демократична Українська Держава!

Нехай живе непохитна національна єдність українців у всьому світі, їхня постійна готовість до створення своєї національної держави!

Іванис у брошурі "До проблеми Кавказу" писав, що майбутнє Кубані в утворенні Кавказької федерації, а не в приєднанні до України.

У повісті Остапенка молоді кубанці ще в Таганрозі утворюють свій загін і, наслідуючи давніх запорожців, носять на головах шапки з червоними шликами, а в лівому вусі — сережки. Це останнє — шапки й сережки — насторожило командира донського козацького корпусу Кононова (автор чомусь "українізує" це прізвище, пишучи "Конснів", навіть у род. в. "Кононіва", як це роблять на Україні, відмінюючи українські прізвища цього типу та й тут це засвоїли), але, кінець-кінцем, він прийняв цей загін. Цей козацький корпус утворено за згодою німців, і його пізніше послан-

но на Балкані для боротьби з партизанами комуністичної орієнтації під командою Тіта. Цих партизанів озброювали англійці.

Звідси й почалися неймовірні пригоди Андрія Журби, — неймовірні, але правдиві й у мистецькому розумінні яскраво-переконливі: його участь у боях, відрядження в Німеччину для вищколу німецьких кіннотчиків, потім з таким же завданням у Францію, а після повернення через Швайцарію, яка його з дев'ятьма іншими викинула до Німеччини, його "Гестапо" заарештувало, підозрюючи у зв'язках з українськими націоналістами. Хоч йому слідчий німець вибив зуба, але за браком доказів випустили... Тільки ж це було його щастя в нещасті: коли після закінчення війни козацький корпус майже ввесь англійці видали в Лінці більшовикам, в тому числі й його кохану Оксану та Галю з її батьком, — він залишився в Німеччині і зміг емігрувати до Америки... Але варто згадати окремі особливі яскраві, хоч і багато окремі епізоди та картини цієї повісті. Це буде згадування перевожування німецьких боєприпасів через Карабаївський перевал. Коні й люди (полонені) мусили йти вузькою стежкою над глибоченою прівою. Коні були позв'язувані у валку — наступний до хвоста попереднього, і коли один падав у прівру, то тягнув за собою всю валку. Цю переправу обстрілювали сталінські літучини, і, коли когось із полонених кулі ранили, то німці такого дострілювали й також скидали в провалля. Журба одного молодого хлопця, пораненого в ногу, поніс на плечах і так урятував. Описуючи утечу згаданої групи з кубанської станиці, автор з великою мистецькою силою змалював страшну хугу, що мало не поморозила на смерть жінок та Петра Кунду, що їх супроводив на коні (два інші поїхали шукати якогось хутора). А як Кунда з жінками знайшов уже на світанку покинутий хутір, то на них насکочив більшовицький роз'їзд, і той сам, з кулеметом відстрілювався, аж поки не з'явилися Журба й Тарасенко, що допомогли той роз'їзд відігнати. Жахлива картина змальована на кризі Озівського моря, коли в водяну прівру величезні крижини скидали людей, коней і, як я відзначав уже, Наталку та Марфу. У Франції десятеро з загону Журби спочатку тікають, а потім відбиваються від французьких партизанів...

Я не маю місця, щоб наводити в цій рецензії текстуальні зображення цих подій, — це треба читати в контексті повісті. А я наведу тут тільки окремі рядки з кінцевої лірично-сумної картини, коли двоє з козаків — Журба й Тарасенко виїжджають з Німеччини "світ-заочі".

"Портове місто ховалось у вечірніх сутінках. З моря повз сирий, солоний туман, проникав у кожну щілинку, проймав до кісток. Накрапав дощ. Вздовж набережної поодинокі ліхтарі кидали на мокру бруківку синювате тьмяне світло... Таверна у напівпідвалі. Низька, мокра стеля... За кількома столиками догулюють моряки з певнями. Бруд... п'яна байдужість... безпросвіття... В протилежному куті, за окремим столиком, тихо розмовляють два іноземці. Той, що з чорними вусами, але ще зовсім молодий, відпив з кухля пива, витер піну з вус(ів) і зупинив задумливий

погляд на недогарку свічки. Другий, теж зовсім молодий і безвусий, відсунув непочатий кухоль пива і подивився на співбесідника. — Чому замовк, Грецю? Оповідай, що було далі..." (Стор. 163).

Перший — то був Грець Тарасенко, другий — Андрій Журба. Автор не називає тут цих прізвищ, — вони названі аж на наступній сторінці. А Грець Тарасенко оповідає (аж тут, наприкінці твору) про історичну трагедію козацького корпусу. З цього оповідання Журба довідався, що були видані большевикам і Галя з батьком, і Оксана. Але Тарасенко натякнув і на те, що ті з козаків, що залишилися, зуміли помститися за ту жорстокість: хтось із них убив у лондонському готелі майора Дейвіса, що керував цією видачею козаків. Хтось із тих, що їх, як сказав Тарасенко, "лишилося... небагато".

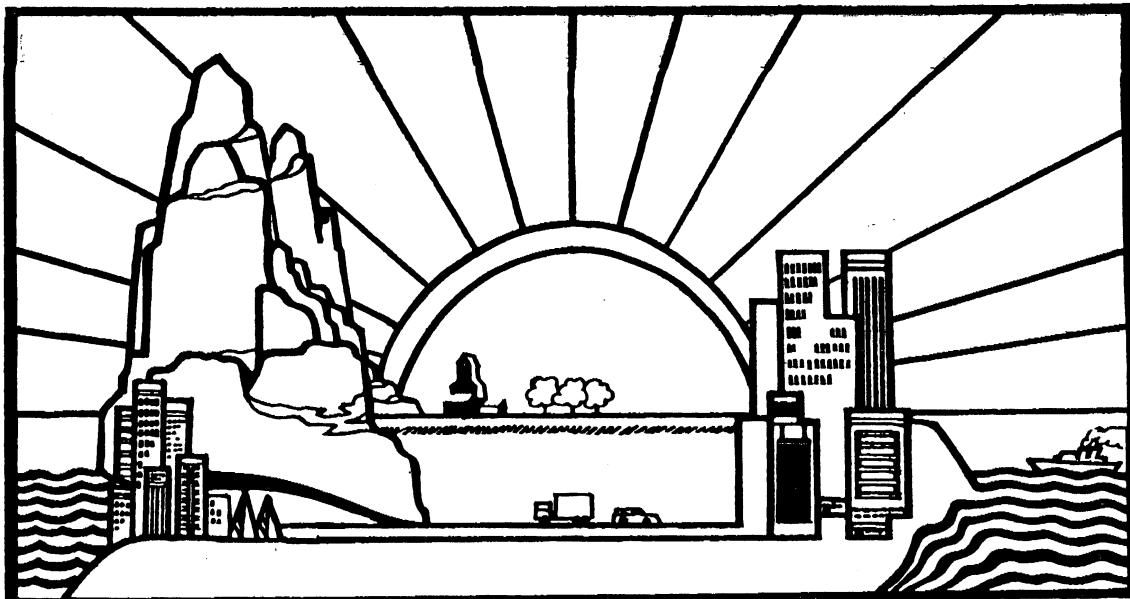
Десь на попередніх, недалеких від кінця сторінках Журба з сумом думає про сумну козацьку долю. Отак би, в цьому дусі, на мою думку, й слід би було назвати цю повість, власне, в "псевдому вигляді" (якщо взяти на увагу й те, що сказав автор у своїй передмові про "останніх пашадків") цей заголовок мав би бути такий: "Сумна доля останніх козаків". А з огляду на це видається зайвою в цьому реалістичному творі символіка "шапки з червоним шником і золотою китицею". Треба б викреслити й передостанній абзац останнього підрозділу: "Вона (шапка — В. Ч.) й досі там лежить, і лежатиме довіку. Може, колись відродиться козаччина" ... (стор. 166). У часи панцерних дивізій, літаків, атомових бомб тощо "козацька шаблюка не може вже "відродитися".

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Отак коротко я написав про цей надзвичайно цікавий і тематично, і виконанням твір письменника В. Остапенка, що так пізно й несподівано виявився у вільному світі. Але, взявши на увагу убоге технічне видання цієї немалої розміром дилогії, її треба б перевидати повноцінним друком, щоб так зберегти в історії нашого письменства. Звичайно, її авторові треба б переглянути наново текст, мову й правопис, може, взявши й мої побажання щодо зміни назв о обох повістей. А з боку нашого суспільства потрібна відповідна йому допомога, може, й матеріального характеру. Тоді можна буде сказати й так: навіть якщо цей талановитий письменник і нічого більше не напише, то він у цьому одному творі житиме доти, доки існуватиме український народ. Але він ще віком досить молодий, і якщо його так морально підтримати, то він може написати ще більше творів.

**ДАЙТЕ НАГОДУ бути Вашим дітям з
рештою молоді ОДУМ-у на
сходинах в роях, на таборах!**

Ви належите до Канади

... і Канада належить
до Вас

Канада — це ваша країна. Кожна провінція, кожне місто, кожне село. Атлантичні провінції на сході, наш чарівний район національної столиці, височезні Скелясті гори й усе поза ними на заході.

Країна неперевершеної природної краси;
софістикації і прямої сердечності;
з засягом вакаційних переживань,
яких не можливо знайти в ніякій іншій країні.

Цього року запізнайтеся з іншою частиною Вашої Канади.

КАНАДА ДАЄ ТАК БАГАТО

Canada
So much to go for.

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

Петро ОДАРЧЕНКО

ПРО ПОЕТИЧНУ ТВОРЧІСТЬ ЯРА СЛАВУТИЧА^{*)}

Видана в Канаді книжка "Творчість Яра Славутича" являє собою великий збірник, в якому вміщено 30 статей про літературну творчість Яра Славутича, 82 рецензії на видання його творів та 19 статей різного змісту (матеріали до біографії поета, дописи про авторські вечори та ін.).

Статті й рецензії, надруковані в цьому збірнику, цінні не тільки тим, що вони дають багатий матеріал для дослідження поетичної творчості Яра Славутича, а й тим, що вони, як слушно зазначає упорядник збірника Володимир Жила, "віддзеркалюють сучасний стан літературної критики поза Україною".

Перший розділ збірника відкривається статтею В. Жили "Правдоносець". Автор звертає головну увагу на те, що Яр Славутич у своїй поезії та своїх статтях виступає як "вірний літописець трагічних подій, свідок чищення української нозітньої літератури". М. Щербак у своїй статті "Полум'яне слово" дає загалький огляд поетичної творчості Яра Славутича. В. Державин у статті "Поезія Яра Славутича", аналізуючи перші чотири збірки його поезій, особливу увагу звертає на збірку поезій "Спрага", еважаючи, що ця збірка "свідчить про послідовне наближення до інтегрального класицизму". Натомість П. Маляр в статті "Емоція та рація", проаналізувавши поезії Яра Славутича, включаючи збірку "Маєстат", заперечує приналежність Славутича до "неокласицизму" і вважає, що поетові "притаманна бароккова національна своєрідність". Е. Райс ("Поезія духового подвигу") твердить, що поезія Я. Славутича "живиться ераженнями від архітекторів літератури й мистецтва може більше, ніж від дійсного життя". Е. Райс вважає, що в особі Я. Славутича "український неокласицизм містить ті обіцянки, у виконанні яких стала на заваді Зерову та його групі їхня трагічна загибель".

Б. Рубчак ("Людина дії — людина чину — поет"), даючи найвищу оцінку збірці "Спрага", заперечує твердження В. Державина, що ця збірка є вияв українського неокласицизму, і називає її "вицвітом першорядного експресіонізму".

Юрій Бойко ("Нотатки на берегах поезій Я. Славутича"), визнаючи потяг поета до неокласиків, все таки вважає, що в ґрунті "наш поет є реаліст". Ю. Бойко позитивно оцінює поезії Я. Славутича, в яких він оспівує природу Степової України, а також громадську лірику поета. "Лірика Славутича, — каже Ю. Бойко, — насичена чуттями гнаних і переслідуваних... В особі Славутича наша партизанска боротьба знайшла найта-

лановитішого співця". Ю. Бойко відзначає тематичну різноманітність лірики поета, "лексичну многогранність, багатство свіжих слів, витягнених на світ Божий із наших невичерпних захованіх мовних скарбів". Одночасно критик радить Славутичеві "оберігатися частого повторення кількох улюблених ним слів" і "прислухатися до тих голосів, які закидають йому завелику самовпевненість".

У збірнику вміщено дві статті Богдана Романенчука. У першій ("Поетична творчість Яра Славутича") автор, аналізуючи поезії Я. Славутича з історичною тематикою, твердить, що поет є "сучасний романтик героїчного, романтик геройзму, але геройзму спокійного й холодного". Цю думку Б. Романенчук докладніше формулює в другій своїй статті ("Клясицист чи романтик"). Не заперечуючи того, що в ранній творчості Я. Славутича помітні "сліди неокласицизму", автор вважає, що в дійсності зі своєї природи, як виявляється при детальнішій аналізі (звертається тепер і до його пізніших поезій) він стихійний романтик. Стихійний романтизм бачимо в нього майже в кожному вірші, навіть і там, де він хотів би бути неокласиком чи клясицистом". Свою статтю Б. Романенчук закінчує такими словами: "...є поети, які вкладаються в одну шухляду з одним написом, і є поети, що для іхньої творчості треба мати кілька шухлядок і кілька написів. В. Чапленко бачив у Славутичеві реаліста, В. Державин — переважно клясициста, Б. Рубчак — експресіоніста (у "Спразі"), а я бачу в ньому передусім романтика. Кожен критик може мати рацію зі свого погляду, бо бере він лише якийсь один аспект. Творчість Славутича така багатогранна й всебічна до тієї міри, що і йому треба кілька шухлядок із кількома написами. В одній, як у Прокрустове ложе, він ніяк не вкладається".

Цікава стаття Івана Сидорука "Постать Мазепи у світовій літературі та в поезії Яра Славутича". Але, на жаль, вона дуже схематична й невичерпна. Автор чомусь не згадав драми Ю. Слов'яцького "Мазепа", роману Б. Лепкого про Мазепу, драми Л. Старицької-Черняхівської "Іван Мазепа", поеми В. Сосюри "Мазепа" та ін. творів. Докладніше проаналізував автор образ Мазепи в творчості Яра Славутича. У нього мазепинська шабля виступає "месником народних кривд" — зазначає І. Сидорук. В зв'язку з цим пригадуються рядки з Сосюриної поеми:

"О, як залишно вірю я,
що час визволення настане,
і шабля золота моя,
Мазепи, гетьмана Івана,
над трупом ката засія!"

Проаналізувавши ідейний зміст і художні засоби поеми Я. Славутича й відзначивши один ке-

^{*)} "Творчість Яра Славутича. Статті й рецензії. Упорядкував Володимир Жила". Едмонтон. Видання Ювілейного Комітету. 1978. 432 стор.

вдалий рядок ("Мазепа вельможо відходить назад"), І. Сидорук закінчує статтю таким висновком: "Образність, сила вислову, добірний стиль, широкий патріотизм — усе це ставить поему "Мазепа", дарма що незакінчену, на рівень надхненої поезії".

Ася Гумецька в статті "Козацький дух поезії Славутича" відзначає "епічний розмах і конкретну спостережливість" поета, що ріднить його з народними співцями, складачами дум. А. Гумецька порівнює образи запорожців у Славутича з образами козака Нетяги та козака Голоти з народних дум. Дослідниця приходить до висновку, що найтиповіші для нього "таки залишаються вірші, просякнені козацьким духом".

Козацька тематика розглянута також у статтях П. Кізка ("Патріотична поезія Яра Славутича") та А. Юриняка ("Козацько-січові й сучасні визвольні мотиви в поезії Яра Славутича").

Цілком тенденційна стаття Я. Савки "Гетьманська ідея в творчості Яра Славутича". Автор цієї статті намагається схарактеризувати поета як еміграційного монархіста-гетьманця, який "захоплено вітає на чужині все те, що нагадує йому історичну велич України — її монархічно-гетьманську державну добу". Я. Савка ігнорує той факт, що в історії України не було ніякої "монархічно-гетьманської державної доби", бо, як відомо, гетьмані України не були спадковими монархами, такими як московські царі. Гетьманів обирали на козацькій раді.

Питанням поетичної мови Я. Славутича присвячені стаття відомого мовознавця Дмитра Кислиці ("Славутичева мова") і кілька статей Д. Б. Чопика ("Неологізми Яра Славутича" та ін.).

Д. Кислиця не ставить своїм завданням дати всебічну наукову розвідку про мову поета. Він обмежується окремими цікавими спостереженнями, що стосуються аналізи поетичної лексики Я. Славутича, застерігає лсета від надмірного вживання чужих слів, стверджує, що "відносна легкість і природне звучання вірша вдається поетові зворотно пропорційно — до кількості вжитих не наших слів". Д. Кислиця вказує також на деякі дрібні хиби, радить уникати частого повторення деяких слів (снага, звага, жага, маєстат, могута) і не відхиляється від літературної норми задля ритму й рими.

Статті Д. Б. Чопика ("Неологізми Яра Славутича" та ін.), на жаль, повні безпідставних тверджень. Найбільш сміхоторним, просто анекдотичним, твердженням Чопика є припущення, що українське слово "моторний" (в значенні "спритний") утворене від слова "мотор" у зв'язку з поширенням механіки і що автором цього слова правдоподібно був І. П. Котляревський ("Еней був парубок моторний!"). Та пе ж тільки Остап Вишня у своїй гуморесці "Індустріалізація" міг ЖАРТОМА писати: "Забули славно-звісне:

По дорозі жук, жук,
По дорозі чорний.
Подивися, дівчино,
Який я моторний.

Моторний — це значить — з мотором". Д. Б. Чопик повинен знати, що не Котляревський вигадав

КОНКУРС

Щоб заохотити одумівську молодь писати до свого журнала оповідания, статті, поезію, проголошуємо конкурс на найкраще написані твори українською мовою. З цією метою, в 30-ліття ОДУМ-у п. Федір Бойко дарував такі нагороди:

ПЕРША	— 400 дол.
ДРУГА	— 300 дол.
ТРЕТЬЯ	— 200 дол.
ЧЕТВЕРТА	— 100 дол.

Жюрі робитиме рішення про належний мистецький рівень і загальну вартість поданих на конкурс творів.

Твори мають бути надіслані на адресу журнала "Молода Україна" до 31 грудня 1980 року.

Центральний Комітет ОДУМ-у

слово "моторний". Це слово — в значенні "спритний" за сотні років до Котляревського вживалося в українських народних піснях. Слово "моторний" (в значенні "спритний") нічого спільногого не має із латинським словом "мотор" в значенні "двигун", а також із похідними словами "моторний човен". У висловах "моторний хлопець" і "моторний човен" — слово "моторний" має цілком різні значення. Так само як різні значення має слово "коса" в таких контекстах як "дівоча коса", і "коса, якою косять траву".

Аналізуючи неологізми (новотвори) Яра Славутича, Д. Б. Чопик безпідставно зарахував до таких неологізмів понад 60 слів, що широко вживаються в мові українських письменників, що зафіксовані в численних словниках української мови. Ось деякі приклади тих слів, які Д. Б. Чопик вважає неологізмами, новотворами Яра Славутича. 1. Ласій (Сл. Грінченка, 1908, т. 2 та в інш. сл.). 2. Оболонь (Сл. Грінченка, т. 3 і в ін. сл.). 3. Жур (у Коцюб. та в сл.). 4. Плав (П. Мирний, Вирган, сл.). 5. Пуття (Глібів, Тобілевич, Косинка, Рильський, сл.). 6. Сніговія (М. Терещенко, сл.). 7. Хлюпкій (Сл. Погрібного 1964 та ін. сл.). 8. Майбуття (М. Рильський, сл.). 9. Каєття (Л. Укр., С. Васильч. та в сл.). 10. Борвій (Бажан і сл.). 11. Згад (М. Рильський, сл.).

Це лише кілька прикладів відомих слів української літературної мови, які Д. Б. Чопик безпідставно вважає, новотворами, неологізмами Яра Славутича.

У розділі "Рецензії" Гр. Шевчук, аналізуючи збірку "Гомін віків", підкresлює, що "Поезія Яра Славутича — передусім поезія малюнка, поезія лінії та барви... Словник Яра Славутича... багатий і свіжий". В. Чапленко, розглядаючи збірку "Правдоносці", відзначає "конкретність та реалістичність образів, вихоплених із живої дійсності".

Іноді велика ідея потребує помочі, щоб піти в рух

IF YOUR
ORGANIZATION HAS A
PROJECT WORTH
DOING THIS SUMMER
THE SUMMER YOUTH
EMPLOYMENT
PROGRAM WILL HELP
PAY FOR STUDENTS TO
HELP GET IT DONE

Чи ваша організація кваліфікується?

Заснована недоходова організація і льокальні уряди мають право кваліфікуватися, щоб отримати фінансову допомогу для затруднення студентів.

Які проекти ви повинні розглядати?

Щоб закваліфікуватись, проекти повинні затруднити щонайменше трох студентів від шістьох до 18 тижнів між 5-им травнем і 5-им вереснем. Пропозиції мусуть бути на користь студентів-учасників і повинні бути тривалою вартістю для спільноти.

Які студенти будуть затруднені?

Студенти після-середньої і середньої школи, які думають восени повернутися до школи, які є канадськими громадянами або постійними жителями, є бажаними.

Літня Молодіжна Програма Затруднення буде сприяти щодо платні на рівні провінційних мінімум заробітків. Крім того, Програма вносить службовцеві додаток до 20 доларів на особу щотижня, щоб покрити кошти витрат на проект.

До кого звертатися?

Інформації і аплікаційні форми пропозиції проекту можна отримати в **Canada Employment Centres** або **Employment Development Branch Office**.

Реченець для пропозицій — 28 березня

Щоб отримати фінансову допомогу для затруднення студентів, пропозиції мусуть бути подані (по заплачені пошти) не пізніше як 28 березня. На всякий випадок, це є користь для вашої організації подати цю аплікацію можливо якнайскоріше, але 28 березня є кінцевий реченець. Тепер є час поставити цей літній проект на добрий ґрунт.

Employment and
Immigration Canada

Emploi et
Immigration Canada

Canada

ВСІ РАЗОМ МИ МОЖЕМО ЦЕ ЗРОБИТИ ЦЬОГО ЛІТА

М. І. Мандрика в рецензії на збірку "Трофеї" високо оцінює поему "Соловецький в'язень". В цій поемі, — зазначає Мандрика, — "чується справжня сила Шевченкового слова". Одночасно Мандрика не схвалює таких віршів як "Гербознавчикам", "Читачам у Чікаго", вважаючи, що ці твори написані "під впливом "суєти суєт", що смертельно ворожа поезії".

Гнат О. Діброва дуже добре проаналізував збірку "Завойовники прерій", звернувши увагу не тільки на тематику збірки, а й на її художні засоби. Автори інших рецензій: Д. Чуб, Ю. Клиновий, В. Жила, Л. Полтава, Р. Рахманний, А. Юрінська, В. Ворскло, І. Костецький, В. Барка, В. Державин, Б. Бойчук, Оксана Ашер та багато інших.

Окреме місце серед рецензій займають п'ять рецензій на книжку Яра Славутича *The Muse in Prison*. Чотири рецензії опубліковано англійською мовою, а одна німецькою мовою.

Третій розділ збірника "Матеріали до життєпису та інше" містить три статті Яра Славутича ("До історії слова "Славутич", "Михайло Жученко — співзасновник НТШ — та його рід", "Як я написав пісню "Карпатські січовики"), статтю Вереса "З бібліографічної діяльності Яра Славутича" та дописи про літературні вечори поета в різних містах Європи, Сполучених Штатів та Канади.

Такий багатий зміст книжки "Творчість Яра Славутича". Бажано було б, щоб і інші наші письменники використали досвід цього видання й опублікували б подібні збірники про свою творчість.

Для історії української літератури поза межами України такі збірники мали б велике значення для майбутніх дослідників.

Варто було б зміст таких збірників поширити: включити сюди автобіографію письменника та список всіх його друкованих праць. На жаль, у збірці "Творчість Яра Славутича" не вміщено ні автобіографії поета-літературознавця-мовознавця-педагога, ні повного списку його друкованих праць.

Варто також звернути більшу увагу на мову збірника. Упорядник у своїй передмові зазначає: "Мову у статтях та рецензіях узгоджено з їхніми авторами. Писання тих критиків, що відійшли з цього світу, уміщено без змін, за дуже незначними винятками (у статті В. Державина збережено навіть його правопис)". З таким підходом упорядника до мови збірника і до правопису окремих статей ніяк не можна погодитися. Мова всіх статей повинна бути сучасна українська літературна мова, правопис єдиний. Чи хочуть критики, чи не хочуть, — вони повинні погодитися на те, щоб їх мова відповідала нормам літературної мови. В наслідок такого хибного "ліберального" підходу упорядника до української мови маємо багато непотрібних помилок у тексті окремих статей. Нічим не виправдані правописні помилки в статті В. Державина: "серіозно", "демагогічними", "найорганічніша". Треба було виправити ще й такі помилки: "Сполучених Держав Америки" (53) (літ. норма "Сполучених Штатів"), "вона

**КУРІНЬ УЛАДУ ПЛАСТУНІВ СЕНЬЙОРІВ
"ВЕРХОВИНКИ"**

п р о г о л о ш у є

**КОНКУРС ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ
СВ. П. ЛЕСІ ДЗЯДІВ-КУЛЬЧИЦЬКОЇ**

на літературну творчість у поезії і літературній прозі.

I. нагорода 150.00 дол.

II. " 80.00 дол.

III. " 50 дол.

Участь у конкурсі можуть брати члени юнацтва молодечих організацій Пласти, СУМ-у і ОДУМ-у в усіх країнах поселення.

Твори прошу надсилати під псевдонімом, а прізвище з псевдонімом подати в окремім запечатанім конверті. Слати на адресу:

**PLAST — WERCHOWYNKY
140 Second Avenue
New York, N. Y. 10003, USA**

Реченець конкурсу: 1 січня 1981 року.

Максим РИЛЬСЬКИЙ

**

*На білу гречку впали роси,
Веселі бджоли одгули,
Замокло поле стоголосе
В обіймах золотої мли.*

*Дорога в'ється між полями...
Ти не прийдеш, не прилетиш —
І тільки дальніми піснями
В моєму серці продзвеніши.*

1911—1918

боронила Захід перед азійською навалою" (106) (літ. норма: "від азійської...") та інші.

Але, не зважаючи на ці дрібні хиби, книжка "Творчість Яра Славутича" безперечно цінна своїм змістом і має велике значення для вивчення поетичної творчості Яра Славутича і для дослідження історії української літератури і критики поза межами України.

Особливої уваги заслуговує мистецьке оформлення збірника: добрий папір, розкішна оправа з золотим тисненням, прекрасні репродукції 18 фотознімків, обкладинок збірок поезій, факсиміле дарчих написів М. Ореста тощо.

Одумівський танцювальний ансамбль "Веснянка". Керівник Микола Балдецький.

З НАГОДИ ЗО-ЛІТТЯ ОДУМ-У
ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ОДУМ-У В ТОРОНТО
"ВЕСНЯНКА"

в л а ш т о в у є

ВЕСНЯНІ ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ

з концертовою програмою
в суботу 19-го квітня 1980 року

в авдиторії Etobicoke Olympium

590 Rathburn Rd. — Etobicoke, Ontario

ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА "СОЛОВЕЙ" — СМАЧНИЙ БУФЕТ
УСІХ ЩИРО ЗАПРОШУЄМО.

Вступ: 8 дол. дорослі; 7 дол. студенти.

КВИТКИ ВСТУПУ ВЖЕ МОЖНА КУПУВАТИ У ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ

Іван БУГАЄНКО

ТАРАСОВІ

Тебе, Тарасе, величаем,
Ти наш учитель, наш пророк,
Ти як зоря над рідним краєм
Вперед освітлював наш крок.

Ти кращу долю для народу
Учив здобути в боротьбі,
За людність, за її свободу,
За правду кликав нас іти.

Усе своє здоров'я втратив
По тюрмах і на засланні,
Але незламний і завзятий
Потайки ніс вірші й пісні.

Ти вірив — встане Україна,
Пітьму неволі розжене,
Розквітне вільна батьківщина
І зайде сонечко ясне.

Боротися до перемоги
Кобзар народові казав,
До здійснення мети — дороги
Борцям новітнім указав.

Отож сповняймо заповіти
Поета нашого, співця!
Змагаймося за правду в світі
До переможного кінця!

Ст. Пол., 25. I. 1980

ЗУСТРІЧ ОДУМ-У США Й КАНАДИ З УКРАЇНСЬКИМ

ГРОМАДЯНСТВОМ У 1980 РОЦІ

відбудеться

29-го, 30-го і 31-го серпня

на оселі ОДУМ-У

в Лондоні — Канада

ПРОГРАМА

ЮВІЛЕЙНОГО З'ЇЗДУ З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ОДУМ-У

4—6-го липня 1980 року

Осередок УПЦеркви в США, Бавнд, Брук,

Н. Дж.

П'ятниця 4-го липня:

- З'їзд коша старших виховників ОДУМ-У США
- ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ
- ВЕЧІРКА ДЛЯ ЧЛЕНІВ СТУДЕНТСЬКОГО ВІДДІЛУ ОДУМ-У

Субота 5-го липня:

- ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ОДУМ-У США
І КАНАДИ
- БЕНКЕТ
- ЗАБАВА

Неділя 6-го липня:

- СЛУЖБА БОЖА
- ПАНАХИДА за вічний спокій відійшовших членів ОДУМ-У і ТОП-у
- МОЛЕБЕНЬ за здоров'я членів ОДУМ-У і ТОП-у
- СКЛАДЕННЯ вінків на могилах Почесних ЧЛЕНІВ і Голів ОДУМ-У, похованих у Бавнд Бруці: президента Витвицького, композитора Хоменка, проф. Сенька, кол. Понеділка та кол. Дзябенка.

ALEX ELECTRIC LTD.
ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential
London, Ontario Tel: 439 - 6747

ШКІДЛИВІСТЬ КУРЕННЯ

У пісбуті людини тютюн з'явився давно. Зображення люльок для куріння, якими користуються й до цього часу, можна бачити на китайських картинах, створених у сиву давнину. Грецький історик Геродот (V ст. до Нар. Хр.) розповідає, що скити, які населяли південь України, спалювали якісь рослини і вдихали дим.

Більш точні дані про тютюн з'являються після того, як Христофор Колюмб відкрив Америку. Хр. Колюмба та його супутників, коли вони пристали до одного з шойно відкритих островів, найбільше здивувало, що вони побачили в ротах індіян, скручені з коричневого листя цигарки, які горіли. Індіанські племена спершу користувались димом від тютюну, щоб відганяти комарів, то помітивши одурманючий ефект тютюну, почали приписувати цій рослині чарівні властивості і курили тютюн тільки на свята, накурюючись до не-притомності.

Згодом тютюн став відігравати певну роль в релігійних церемоніях. Перші клуби диму при цьому спрямовувалися у бік сонця — це було жертвоприношення "великому духу життя" Манніто, що жив за уявленням індіян на сонці.

В Європі вперше почали вирощувати тютюн наприкінці XV століття в Еспанії. Потім насіння його потрапило до Португалії.

Завзятим розповсюджувачем тютюну в Європі був французький писор у Португалії Жан Ніко, який завіз його до Франції. Здогадуються, що нікотин, який міститься в листі тютюну, й дістав свою назву від його прізвища.

Тодішні комерційні ділки швидко збагнули, що поширення тютюну може стати новим добрым засобом збагачення. І так тютюн став сб'єктом торгівлі, а куріння почало поширюватись, охоплюючи все нові й нові країни. А на кінець 18 ст. вже не було жодної країни, куди б не потрапив тютюн.

Назва "тютюн" (табак) походить від еспанського слова tabaco — рослина родини пасльонових.

Відомо понад сімдесят видів тютюну. Проте до вживання вирощується лише кілька сортів.

Тепер тютюн в основному вживається для куріння у вигляді сигарет, сигар і в люльках. Відомі й інші, менш поширені види використання, а це звичка жувати тютюн, змішаний з іншими речовинами. Існує звичка смоктати "нас", що містить у своєму складі тютюн. Звичка нюхати тютюн у наш час трапляється рідко.

Хоч шкідлива дія тютюну на організм людини була відома дуже давно, проте й до цього часу його широко вживає населення всієї земної кулі. Число курців у світі досягає сотень мільйонів людей.

Під час куріння тютюну віdbувается суха перегонка його листя, при цьому утворюється багато продуктів, шкідливих для здоров'я людини; серед них головне місце посідає нікотин, який є однією з найбільш шкідливих речовин. Його наявність у листі тютюну не завжди однакова. Кількість нікотину в тютюні визначає міцність тютюну, найбільше нікотину в дешевих сортах.

Кількість нікотину, що потрапляє в організм людини під час куріння, залежить від багатьох факторів (сорту тютюну, ступеня його вологості, глибини затягання, швидкості згорання).

Вільний нікотин не на всіх тварин одинаковий. Так, голуб гине від наявної в повітрі найменшої дози нікотину, яку ми лише здатні сприймати нашими органами чуття. Собака гине від попадання в організм одної-двох крапель. Смертельну дозу нікотину для людини визначити важко. Це залежить від багатьох причин: від звички до куріння, від загально-го стану організму, фізичного розвитку людини. Проте ця доза не перевищує одної-двох крапель, тобто такої кількості, яку приблизно містить одна пачка цигарок. Практично в осіб, що викурюють за день одну пачку цигарок, а іноді й більше, смертельного пошкодження не настає. Пояснюється це тим, що нікотин під час куріння, вводиться в організм порівняно малими дозами, Одночасно частина його виво-

диться з організму. Однак триває надходження нікотину в організм курця призводить до хронічного подразнення. Під час куріння нікотин добре всмоктується слизовою оболонкою порожнини рота і дихальних шляхів. Потрапивши із слизовою в шлунок, він так само швидко всмоктується його слизовою оболонкою.

Треба зауважити, що нікотин може просякати в організм людини навіть крізь неушкодженну шкіру, та викликає при цьому тяжкі наслідки. Траплялись такі випадки в контрабандістів, які намагалися непомітно пронести через кордон листя дорогих сортів тютюну, обвиваючи ним голе тіло.

Крім нікотину, що є основною складовою частиною тютюну, до складу тютюнового диму входить багато інших шкідливих речовин, які так само дуже негативно впливають на організм курця. Хемічними дослідами встановлено, що при курінні утворюються і попадають в людський організм, окис вуглецю (чадний газ), синильна кислота, вуглевислота, сірководень, ефірні олії, смоли, метиловий алкоголь (деревний спирт) і багато інших шкідливих речовин.

У тютюновому димі містяться також речовини, здатні викликати в людини злюкісні пухлини. Нагромаджені факти і дані чисельних досліджень щодо шкідливості тютюну, які має у своєму розпорядженні сучасна медицина, свідчать про те, що вживання тютюну завдає здоров'ю людини великої шкоди. Хронічне пошкодження організму курінням, негативно впливає на діяльність усього організму і призводить до порушення багатьох його функцій.

Всмоктуючись в кров і просижаючи в усі органи та тканини людського організму, тютюнова речовина шкідливо впливає на нервову систему, на кровоносні судини, шлунково - кишковий тракт, знижує функції органів чуттів.

Особливо шкідливий тютюн для хворої людини. В окремих випадках жадні лікувальні заходи не можуть дати позитивних наслід-

ків, поки хворий не кине курити. Більше того, іноді досить припинити куріння, щоб поліпшити своє здоров'я, не вдаючись до лікарських заходів.

Тютюновий дим і шкідливі речовини, що містяться в ньому, потрапляють в організм, насамперед діють на органи дихання. Подразнюючи слизову оболонку верхніх дихальних шляхів, тютюновий дим знижує їх олірність до інфекції і сприяє виникненню різних запальних процесів, симптомом яких є постійний кашель. Пристули його особливо сильні вранці. Вони супроводжуються виділенням мокротиння брудного кольору та неприємний запах з рота. Кашель курців здебільшого не можна лікувати медикантами. Позбутись його можна тільки відмошивши від куріння. Іноді після того, як людина кине курити, кашель може посилитись, але за кілька днів запальні явища дихальних шляхів стихають і кашель припиняється зовсім.

Ще не так давно легеневі та серцеві недуги вважали рідкісними захворюваннями, але останніми роками спостерігається, що ці хвороби вийшли на одно з перших місць відносно інших захворювань. Причиною виникнення цих хворів багато вчених зважають тривале вдихання позитра, збудженого димом фабрик і заводів, а також газами з автомобілів. Проте останнім часом у різних країнах з'являється все більше повідомлень про те, що велику роль в розвитку цих хворів віліграє також тютюновий дим. Встановлено, що злюкіні пухлини ніколи не виникають відразу із здорової тканини. Їх започатковують хронічні запальні процеси. Цікаво, що під час обслідування осіб, які померли від легеневих недуг, помітно, що пухлини в цих людей розташовані здебільшого в тих ділянках легенів, де затримувалось найбільше тютюнового дьогтю.

Нікотин, що потрапляє під час куріння тютюну в кров, має здатність викидати звуження кровоносних судин не тільки серця, а й всього організму. Встановлено, що після викурення одної цигарки кровоносні судини залишаються звуженими протягом 30-40 хвилин. Також звуження кровоносних судин усього організму при-

зводить до порушення загального кровообігу, оскільки через звужені судини кількість крові, що надходить до тканин, а разом з нею: поживних речовин та кисню, зменшується. А тому тривале куріння призводить до систематичного підвищення кров'яного тиску. Отже найкраще кинути курити тоді, коли серцево-судинна система ще здорова. Під час куріння в організмі курця окислювальні процеси постійно порушуються, бо тканинам протягом тривалого часу не вистачає кисню. Зниження насичення крові киснем призводить також до порушення функцій нервової і серцево-судинної системи, системи органів травлення, обміну речовин тащо.

Як і будьяка інша шкідлива звичка, куріння має велику силу. Щоб людина не робила, яку б роботу не виконувала, ця звичка оволодіває нею і часто дає про себе знати. У багатьох курців звичка до куріння настільки сильно розвинена, що вони, наприклад, не відчувають сидості після їди, поки не викурять цигарки, дехто не може розпочати роботу. Серед курців існує думка, що куріння підвищує працездатність людини, багато з них свою пристрасть до тютюну пояснюють тим, що куріння нібито заспокоює нервову систему.

Проте ніякі спроби курців обґрунтувати доцільність куріння тютюну не витримують критики. Відчуття курців — це обманливе "заспокоєння нервової системи". Воно виникається тим, що нікотин короткочасно виявляє незначну збуджуючу дію на клітини головного мозку за рахунок слабкого розширення його кровоносних судин. Такий стан триває недовго, потім судини мозку звужуються і настає тривала втома. Відчуваючи це, курець змушений закурювати нові й нові цигарки.

Отже, куріння тютюну створює лише обманливе враження піднесення працездатності, оскільки нікотин виснажує нервову систему, негативно впливає на діяння всього організму.

Систематичне звуження кровоносних судин головного мозку під впливом нікотину призводить до порушення в ньому нормаль-

ного кровообігу, надходження крові збагаченої киснем, зменшується, а видалення з мозку шкідливих продуктів уповільнюється. Порушення живлення мозку часто призводить до головних болів, запаморочення, іноді курці скаржаться на ослаблення пам'яті, неважливість, відчуття важкості у голові тощо. Часто повторювані спазми судин, що виникають під впливом нікотину, а також їх передчасне зношування призводить до розвитку артеосклерозу у курців. Одним з найтяжчих ускладнень при артеосклерозі є крововилив у мозок, або апоплексія (удар), що виникає несподівано, при чому хворий непримітний. Під час цього захворювання виникають паралічі кінцівок та інших частин тіла. Розриви мозкових судин можуть повторюватись і часто закінчується смертю. Слід відзначити, що особи, які тривалий час курять, завжди потребують під загрозою захворювання.

Курці часто скаржаться на пригнічений настрій. Нерідко курців непокоїть серцебиття, завмирання і перебої в ділянці серця, болі і важкість у ділянці шлунку, зниження апетиту.

Іноді у зв'язку з підвищением збудливості нервової системи виникають функціональні розлади в статевій діяльності курців. Багато курців виробили у себе звичку обов'язково курити перед сном і навіть у нічний час. У зв'язку з цим, куріння незадовігло перед сном збуджує нервову систему і людина дуже погано засинає. Бранці такі люди часто прокидаються в'ялими, розбитими, стомленими. Найшкідливіше нікотин впливає на надніркові та статеві залози. У зв'язку з пригніченою дією нікотину на статеві залози у курців надходження статевих гормонів у кров різко зменшується, а тривалість здоров'я і життя безпосередньо залежить від діяльності залоз внутрішньої секреції, і в першу чергу від діяльності статевих залоз. Припинення куріння, безсумнівно, позитивно впливає на статеву здатність чоловіків. Тому кожному, хто хоче розпочати лікування послабленої статевої функції, необхідно в першу чергу повністю кинути курити.

Так само, як і у чоловіків, по-рушення статевої функції спостерігається й у жінок, які курять. Проте, коли враховувати, що у жінок під регулюючим впливом статевих залоз перебувають функції матки і молочних залоз, а також те, що статева функція у жінок має відношення до народження і годування дитини, то шкідливість куріння для жінок стає особливо очевидною.

Як відомо, багато шкідливих звичок, в тому числі й куріння тютюну, виникає ще в дитинстві, а тому слід пам'ятати, що причини розвитку різних захворювань у дорослих слід шукати в молодших роках. Саме тому треба міннати дійсну боротьбу з курінням ще в молодому віці. Дітям необхідно часто роз'яснювати про шкоду від куріння, не чекати, поки вони почнуть курити. Практика виховання показує, що у дітей значно легше запобігти виникненню шкідливої звички, ніж потім викоренити її. Однією з важливих причин поширення куріння серед дітей є необізнаність з його шкідливою дією. Добрим засобом виховання дітей в родині є особистий приклад, власна поведінка батьків, обов'язок яких повсякденно навчати дітей відрізняти добре звички від поганих. Ваша власна поведінка відограє тут вирішальну роль. Не думайте, що ви виховуєте дитину тільки тоді, коли з нею розмовляєте або повчаєте, або наказуєте їй. Ви виховуєте її в кожну мить вашого життя, навіть тоді, коли вас немає вдома. Як ви одлаєтесь, як ви розмовляєте з іншими особами і про інших людей, як радієте або сумуєте, як ви звертаєтесь до друзів і непріятелів, як ви смієтесь, читаєте газету — все це має для дитини велике значення. Боротьба проти куріння серед підлітків — справа чести всіх дорослих людей, але чомусь дорослі байдуже дивляться на дітей, що курять, та й в тому, що діти починають курити винні насамперед дорослі.

Таким чином одним із завдань дорослих, родини, школи, таборів полягає в створенні позитивних навичок у дітей, а тому боротьба з курінням є невід'ємною частиною їх виховання.

Зібрал А. Озимчак

ЛИСТИ

Вельмишановний
Пане редакторе!

В журналі "Молода Україна" (число 285) є стаття Віталія Бендера "Слово про наші національні недоліки". Статті В. Бендера є завжди надзвичайно цікаві і я їх читаю в першу чергу.

Тепер до автора статті.

Вельмишановний п. Бендер!

Прочитавши вашу статтю, я побачила там сібі (і багато своїх друзів). Так, ви пишете правду, що погано у нас з пунктуальністю, листуванням, читабельностю. І направити це забере у нас довший час. Але якби було побільше таких статтей, то може хоч би одиниці взяли це собі на увагу і пробували бути ліпшими (включно зі мною).

Відносно читабельності, то я не можу уявити, чому люди зі східніх земель, маючи освіту, мало цікавляться часописами, журналами, книжками? (Я, звичайно, це пишу лише про це місто, де я живу і за своїх знайомих відносно читання). Чому я так пишу, а тому, що і в журналі "Молода Україна", і журналі "Нові дні", і в часописах "Українські вісті", "Українське життя" та "Український голос", майже не нахожу імен жертвовавців з моєї околиці.

Ви пишете: "Мусимо періщити себе безжалісно, щоб принаймні наші діти бачили, що ми хочемо стати кращими. Це є для них стяне стимулом. Бо інакше втікатимуть вони від нас як від неповноцінних, відсталих і пропащих людей". Так, пане В. Бендер, багато вже їх повтікало і будуть втікати, але треба нам щось думати і то швидко, щоб хоч якусь частину втримати коло себе. Ще раз дякую вам за вашу статтю, бо це був добрий урок для мене особисто, а може і для багатьох таких, як я.

Олена Лисик
Ошава, Канада
20 лютого 1980

**Батьки! Матері!
Чи Ви вписали своїх дітей
до ОДУМ-у?**

Шановний Пане Редакторе!

В "Молодій Україні" за жовтень 1979 р. шановний добродій Петро Кушніренко написав поважну й на часі статтю п. з. "ДОРОЖМО СВОЇМ РІДНИМ" про побудову пам'ятника с. п. Митрополитові Василеві Липківському та про значення дій і досягнень Митрополита. В кінці статті автор пропонує для дальнього читання про с. п. Митр. В. Липківського сім творів як самого Митрополита так і чільних діячів УАПЦеркви.

Я ж хотів би довести до відома читачів "М. У.", Комітетові Пам'ятника і всієї нашої спільноти, що ще існує одне прецінне джерело інформації про нашого Митрополита, а саме — "ЛИСТИ МИТРОПОЛИТА ВАСИЛЯ ЛИПКІВСЬКОГО до о. ПЕТРА МАСВЬСЬКОГО з м. Києва й Олександрівської Слободи в Україні до м. Вінніпегу, Манітоба в Канаді, від 1933 до 1937 р. вкл. (19 листів"). Але ... вони ще не є видані.

Вони вже є повністю оформлені і підготовані до видання окремою книжкою разом з оригіналами листів і досконалим перекладом їх на англійську мову та чекають на ініціативу і фонди. Пропоную, щоб Комітет Пам'ятника включив справу видання ЛИСТІВ як складову частину своєї мети — побудови пам'ятника с. п. Митрополитові Липківському. Така книжка розійдеться по всіх закутках українського світу відлунням поставлення пам'ятника у Баунд Бруку.

Що ж до самого поступу праці над пам'ятником, то я з жалем мушу висловити приkre слово розчарування. Вже пройшло 4 роки як ОДУМ зобов'язав себе до великого діла, але ще й досі не виглядає, щоб ОДУМ прикладав потрібні зусилля, щоб те діло виконати. Та ОДУМ зумів породити благородну ідею пам'ятника і хочеться вірити, що наше молодше покоління, яке є частиною модерного світу і модерних засобів — організації і керівництва — зуміє довести ідею пам'ятника Великому і Дорогому Митрополитові до скорого і успішного кінця.

Дорогі Одумівці, не підвідіть наших надій. Ми хочемо в Вас вірити. **Василь Шевченко**

Форт Вейн, Інд.

ПАМ'ЯТІ ПРОТОДИЯКОНА АНТОНА ЗОЗУЛІ

У п'ятницю 15-го лютого 1980 р. в місті Нокс біля Чікаго (США) упокоївся після тяжкої недуги — протодиякон Антон Антонович Зозуля.

Антон Антонович народився в м. Переяславі на Україні 23-го червня 1906 р. Свої молоді літа провів на Полтавщині та Київщині, де й оженився з вродливою дівчиною Євдокією. Світова війна занесла молоду пару у чужі краї — в Німеччину, Бельгію, а в 1953 р. на сталій побут до США.

Покійний був щирою, чесною, працьовитою і веселою вдачі людиною. Глибоковіруючий, багато часу і праці прикладав до розбудови релігійного українського православного життя на еміграції: в таборовій церкві в місті Ашафенбурзі допомагав о. Олек. Попівському, співав у церковному хорі, в 1962 р. в США був висвячений Владикою Григорієм у сан протодиякона (Українська Автокефальна Православна Церква — Соборноправна).

Похоронну службу відправив Митрополит Григорій у церкві Преподобного св. Антонія (Нокс, Інд.), яку покійний купив за свої гроші і вложив багато фізичної праці. Співав церковний хор з м. Гошен. Тлінні останки бл. пам. прот. Антона Зозулі поховані і спочивають на цвинтарі в м. Гошен.

У великому смутку залишив покійний дружину Євдокію Матвіївну, сестру Євгенію в Украї-

Св. пам. протодиякон
Антон Зозуля

ні, кумів, хрищеників та друзів.

Поділяємо тяжке горе і висловлюємо глибоке співчуття дружині.

Нехай вільна американська земля буде Йому легкою.

**Хрищениця Валентина Родак
з чоловіком Петром
(Торонто, Онт.)
та хрищеник Олег Літвінов
(Ванкувер, Бр. К.)**

ків цручку. Якщо читається дитині, а вона слідкує за прочитаним, то скоро пов'язує звук даного слова з його виглядом у друкованій формі. Таким чином, дитина вперше читає, набираючи охоти до вивчення письма. Діти, що вже знають абетку, також зацікавлені читатимуть ці дитячі віршики.

В опрацюванні матеріалів до цих книжок, авторка та ілюстраторка послуговувались порадами п-ї Люби Кузь (магістер дитячої психології), п-ї Ірини Баєр (спеціаліст дитячої літератури), п. Р. Карп'яка (доктор славістики). Також присвячено чимало уваги реакції дітей в садочку. Використано також власні спостереження авторки з праці в дитячому садочку.

Тому, що збут української книжки відносно невеликий, це відбивається на її кошті. В цьому випадку, завдяки дотації Відділу багатокультурності при канадському федеральному уряді, ці три високоякісні дитячі книжечки, можна набути за помірковану ціну, а саме: поодиноко — \$3.75 або \$10.00 за комплект (три різні книжки). Книжечки розпрощуватимуться в книгарнях, або їх можна замовляти безпосередньо від авторки:

Bohdanna Horich-Cmos
28 Marco Lane
Ottawa, Ont., Canada K1S 5A2

НАШИМ ДІТЯМ

Вже з'явилися друком три книжечки Богданни Горіх-Цмоць для українських дітей: "Мушка Мотрушка", "Зайчик Натальчик", і "Гости". Зручний розмір книжок, ляміновані обкладинки, що легко змиваються від плям; високої якості папір; великий та виразний друк, як також і солідне переплетення — спонукуватиме батьків придбати ці книжечки для своїх малят.

Кожна книжечка творить окрему цілість пов'язану гумористичним віршником Богданни Горіх-

Цмоць, легкозрозумілим для дитячого світогляду. Малюнки Христини Новаківської-Котович, своїми гармонійними барвистими коліорами на цілій сторінці, приковують увагу дитини. З уваги на те, що читачі цих книжок народилися і виховалися вже поза межами України — мова і композиція віршників-гуморесок упрощена, і тому доступна і легкозрозуміла.

Книжки опрацьовані за методою популярних книжок для дошкілля, т. зв. "Прі-рідерс". До кожного великого барвистого малюнку, подано лише кілька ряд-

МОЛОДЬ

МАЙБУТНЕ НАЦІЇ!

ДОПОМАГАЙТЕ МОЛОДІ

МОРАЛЬНО

МАТЕРІЯЛЬНО

ОДУМ ПОТРЕБУЄ

ВАШОЇ ПОМОЧІ!

**ВІДБУДЕТЬСЯ ПАНЕЛЬ
МОЛОДЕЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

Нью Йорк, Н. Й. — У неділю 23 березня ц.р. в 2-ій год. по полуночі в приміщенні Українського Народного Дому, конференція Центральних Українських Молодечих і Студентських Організацій при УККА, влаштовує панель на тему: "Українські молодечі і істину: "Українські молодечі і ступінь на формування української людини".

У панелі братимуть участь: Роман Юзенів (Пласт), Ігор Мірчук (СУМА), Андрій Шевченко (ОДУМ), Роксоляна Стойко (СУСТА), Андрій Прятка (ТУСМ), Євген Чижович (УСГАК) та представники від "Зарева".

Д-р Аскольд Лозинський, голова Конференції та віцепрезидент УККА від молодечих організацій буде модератором цього панелю. Кожен панеліст промовлятиме протягом 10-ох хвилин, а опісля згідно з порядком дня, будуть запити і дискусія.

"Метою панелю є познайомити широку українську громаду з працею усіх молодечих і студентських організацій та започаткувати для яких організаційну кампанію", — сказав д-р Лозинський.

Організатори вже зробили заходи, щоб громадські і церковні чинники проголосили березень — "місяцем молоді".

ЧИТАЙТЕ

"МОЛОДУ УКРАЇНУ"

I

ПОШИРЮЙТЕ

ЦЕЙ ЖУРНАЛ

МІЖ

СВОЇМИ РІДНИМИ

I

ЗНАЙОМИМИ

6 способів заощадити газоліну

1 Відремонтуйте авто
Багато малих клопотів можуть забирати ваші газ і гроші. Вибираєте механіка уважно. В середньому ви можете розраховувати найменше на 10% покращання в оливній економії.

2 Сповільніть їзду на гайвей
При 110 км/год. ви використовуєте коло 20% більше газоліни, ніж при 90 км/год. Це заощадить енергію, заощадить гроші — і тому, що так безпечно — це просто може зберегти ваше життя.

3 Підтримуйте опони наповненими як потрібно
Підтримувати опони в максимально рекомендованому тиску — є легкий, безкоштовний шлях заощадження енергії.

4 Уважайте на свої шоферські звички
Уникайте швидкого старту і раптового гальмування. Плянуйте наперед; поїднуйте кілька коротких поїздок в одну довгу поїздку. Стараитесь уникати Rush-Hour Traffic.

5 Краще спокійно, залишіть своє авто дома
Переключіться на публічний транспорт. Або на спільну їзду автом. Або на велосипед. Або на свої власні дві ноги. Піти пішки замість того, щоб поїхати автом до крамниці за рогом — це розумний крок.

6 Якщо ви думаете про нове авто — думайте про мале
Вага авта — це єдиний великий фактор, що впливає на віддалю в милях. Пам'ятайте, що кожних додаткових 1000 фунтів ваги авта потребують екстра 150 до 170 галлонів газоліни на рік. Коштовна їзда!

**Energy, Mines and
Resources Canada**

**Energie, Mines et
Ressources Canada**

Андрій ШЕВЧЕНКО

СИМОН ПЕТЛЮРА – ВІЙСЬКОВІ ПОДІЇ

(Слово виголошене на панелі в Детройті 1-го вересня 1979 р.)

Сто років тому, 10 травня 1879 року, на передмісті Полтави у козацькій родині народився один із найбільших українських державних мужів і військових провідників — Симон Васильович Петлюра.

В історії справжні велиki військові провідники бувають рідко. А ще рідше появляються такі провідники, які не тільки дбають за силу свого народу, але і за його свободу. Такі визначні військові провідники, як Наполеон чи Александр Великий, дбали більше за силу свого народу. Їх конечною метою було — збудувати велиki імперії, які контролювали б велику частину людства.

Але Петлюра був унікальним військовим провідником. Він перебрав народ та військо, яке не боролося за силу нації, але за своє існування. Його обов'язок лежав насамперед у визволенні України від чужого московського ворога.

Петлюра був глибоко-політично зрілою людиною. Він не став на боці тодішніх думок радикального соціалізму, але навпаки — виступив в обороні найчистіших ідеалів людства. Петлюра вважав, що майбутність добробуту людини лежить в її національній незалежності і що це є однією дорога до правдивого миру, бо кожна людина чи нація має право жити власним життям, яке полягає в її добробуті і пошані до інших народів. Але щоб це здобути, людина мусить мати національну ідентичність.

Петлюра вживав ці думки в практиці, коли він керував українським військом як генеральний секретар військових справ, а пізніше як Головний Отаман українського війська.

Коли вибухла революція в Росії, Петлюра перехав з Москви (де він жив) до Мінську, де став Головою Українського Військового Комітету Західного Фронту. Але в травні 1917-го року ситуація на Україні привела до 1-го Українського Військового З'їзду, який відбувся 22-23 травня 1917-го року. Петлюра приїхав на цей з'їзд. На цьому з'їзді була створена екзекутива під назвою — Генеральний Комітет. На голову цього комітету було вибрано Петлюру. 1-ий Військовий З'їзд демонстрував національне пробудження українського війська, а Генеральний Комітет мав проводити культурно-організаційну роботу серед вояків.

Глибокий патріотизм Петлюри був виявлений у рефераті, який він прочитав на 1-му Військовому З'їзді. В рефераті Петлюра підніс такі точки: 1. Щоб в усіх військових командах, де була можливість, українські вояки вивчили свою рідну мову. 2. Щоб військові установи й різні підручники були перекладені на українську мову. 3. Щоб для українських військових товариств і гуртків вили-

сувано літературу на засоби держави на таких самих основах, на яких передплачутесь літературу на російській мові і щоб при війську було відкрито просвітні курси. Ці три точки були важливими, бо вони почали кампанію, яку Петлюра вів, щоб українізувати армію. В той час російська пропаганда посилилася на українське військо і метою Петлюри було припинити це.

Петлюра мав на увазі створити військо, як частину українського уряду, не зважаючи, де та частина війська перебувала.

В одному з його наказів з 25-го листопада 1917 року до українських військових частин, які перебували в округах Петрограду, Москви і Казані, він наказав цим частинам упорядкуватися після закону екстериторіальності. Кожна частина мала вибирати своїх провідників (комісарів), які були б відповідальні перед Петлюрою. І коли генерал російських військ Кріленко видав наказ послати більшовицьке військо на Київ у грудні 1917 р., то Петлюра дав наказ цим частинам північного фронту не виконувати наказу Кріленка, а навпаки — підтримувати український уряд і боронити Україну.

Постановою Центральної Ради з 18-го серпня 1917-го року Петлюрі було доручено скликати 2-ий Військовий З'їзд, на який українське воятво присяло 2308 делегатів. Перед цим Центральна Рада виславла до Петрограду делегацію на чолі з Володимиром Винниченком домагатися від російського уряду автономії для України. Тоді Центральна Рада видала Перший Універсал, яким було створено свій власний уряд — Генеральний

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ

Якщо ви потребуєте чехол на бандуру, можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку. Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви дістанете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення присилати на адресу:

Mr. W. MURHA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

Секретаріят. Петлюру призначено Секретарем Військових Справ.

Петлюра бачив певний брак зорганізованості в українській армії і тому на 2-му Військовому З'їзді подав свої думки відносно Конституції Генерального Військового Комітету. Петлюра зважав, що ГВК мусіла очолювати президія в складі 5-ти осіб, які відповідали б перед ним. Самий Комітет мав би складатися з 8-ми відділів, з яких кожний вів би скрему працею, наприклад: мобілізаційну, муштрову, медичну і т. д. Відповідальність президії ГВК була б дотримувати порядок у кожній комісії. Це були прекрасні думки, які принесли б певний порядок в українському війську. Але Петлюра мігли не зміг перевести ці думки в реальність. Не погоджуючися з політикою голови Секретаріату Володимиром Винниченком, він на початку 1918 року залишив це становище і виїхав на Лівобережжя. Там Петлюра зформував Гайдамацький Кіш Слобідської України. Коли в 1918-му році вибухло більшовицьке повстання в Києві, Гайдамацький Кіш брав участь у боротьбі проти більшовиків.

Кілька місяців пізніше в Київ увійшла нова влада гетьманського уряду, на чолі якої був Гетьман Скоропадський. Але в грудні 1918-го року Скоропадський був примушений вийти з Києва і Петлюра увійшов у Київ із своїм військом.

22-го січня 1919 р. Директорія УНР проголосила соборність всіх українських земель. Але більшовики не припинили свого наміру отримати контроль України. Через це, 4-го лютого 1919-го року Петлюра із своїм військом мусів вийти з Києва.

Голова Директорії УНР Володимир Винниченко мусів виїхати за кордон і Петлюра став головою Директорії УНР та Головним Отаманом Українських Військ і Флоту.

Петлюра із усією своєю силою пробував створити здисципліновану армію та дістати допомогу від держав Антанти. Він вірив, що держави Антанти допоможуть українському війську у формі нової зброї, медицини і інших речей. Але хоч Антанта визнавала УНР, ніякої фізичної підтримки не дала.

Навіть з такими перешкодами, 30-го серпня 1919 року українські армії знову здобули Київ.

Важливість і велич Симона Петлюра, як військового провідника полягає в тому, що через його природну ніжну вдачу й відсутність взагалі військової освіти ніхто не міг сподіватися, що він, Симон Петлюра, стане начальником вождем української армії. Очевидно його природа, геніальність, додавали нечуваної сили й відваги воякам української армії, коли між ними появлявся Симон Петлюра у простій сірій військовій шинелі, як писав поет:

"Не треба слів! Одно ім'я — Петлюра! —
І вже двигтить, здригається земля,
І вже вихриться, снігом сіє буря,
І Україна крила розправля".

КОМАНДА ВИХОВНИКІВ ОДУМ-У

повідомляє, що

ЧОТИРНАДЦЯТИЙ ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

та

ТАБІР ДРУГОЇ ОДУМІВСЬКОЇ ПРОБИ відбудеться

від 16-го до 30-го серпня 1980 р.
на одумівській оселі "Україна"
біля міста Лондон, Онтаріо, Канада

Всі апліканти до Табору Другої Одумівської Проби мусять мати ступінь Старшого Виховника Кандидата або Учасника та належати до Коша Старших Виховників ОДУМ-У своєї країни. За детальними інформаціями та аплікаціями звертатись до 1-го серпня ц.р. на адресу Команди Виховників:

ODUM Councilor Camp c/o Iwan Pawlenko
27 Ventnor Drive — Edison, N. J. 08817, USA
Tel. (201) 548-7903

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ В 1980 Р.

З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ОДУМ-У

1. ВСЕОДУМІВСЬКИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД
ОДУМ-У США І КАНАДИ
4—6 липня, осередок УПЦеркви в США,
Бавнд Брук, Н. Дж.
2. ВСЕОДУМІВСЬКІ ЮВІЛЕЙНІ ТАБОРИ
Липень-серпень, одумівська оселя
"Україна" біля м. Лондон, Онт., Канада
3. ЮВІЛЕЙНА ЗУСТРІЧ ОДУМ-У
з українським громадянством
29-31 серпня, одумівська оселя "Україна"
біля м. Лондон, Онт.
4. МІЖОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПАНЕЛЬ
Листопад, Торонто, Канада

Голова Ювілейного Комітету

д-р Юрій КРИВОЛАП СВП

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

КОМАНДА ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВОГО ТАБОРУ ІМ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Сидять зліва: Олександра Лупул — бунчужна, Юрій Криволап — 1-ий заст. коменданта, Віра Коновал — комендант, Олена Багнівська — 2-ий заст. коменданта і Віктор Швець — бунчужний.

Стоять: Сузанна Якута — писар, Павло Лисик — 1-ий обозний, Володимир Співак — 2-ий обозний, Леонід Ліщина — дорадник, Петро Сірко — спортивний референт, Оля Шевченко — інструктор від ручних робіт. — Відсутній — Юрій Павлюк — інструктор — від плавання і рятувальник.

Оселя "Україна", липень 1979 р.

СЛОВО КОМЕНДАНТА ТАБОРУ

Дорогі Таборяні та Команда!

Табір, це є місце та час, коли всі — таборяні, виховники та команда — разом з'їжджаються та два тижні вчаться один від другого та знайомляться із дітьми з багатьох місцевостей. Цей рік приїхали одумівці на табір із багатьох частин Америки та Канади: Торонто, Індіяни, Лондону, Огайо, Ст. Кетерінс, Меріленд, Ошави, Нью Йорку, Гамільтону, Деливер, Детройту, Чікаго тощо.

Табір не лише місце, де люди можуть із іншими познайомитися, а як назва каже, виховно-відпочинковий — дає таборянам мо-

жливість відпочити та щось нове навчитись. Відпочинкова частина табору складається із спорту, ігор, купання та спання. Цього року ми також мали такі речі як олімпіаду, карнавал, прогулянку до Феншо Парку, маскарад, ватри, бенкет (вечір нагород) і т. д.

Виховна частина табору складалась із гутірок, які нас навчали про Симона Петлюру, близнаківку, природознавство як також скоромовки, приказки, вірші та пісні.

Цього року ми також були щасливі в тому, що багато людей зголосилося працювати. Кожен день Оля Шевченко провадила

ручні роботи. Петро Сірко, як спортивний референт підготовляв різні спорти, а також встановив "тетер" м'яч і зробив площу для кидання підков, та влаштовував різні спортивні змагання. Також, не можемо забути Юрія Павлюка, який приїхав в останню хвилину та установив заняття коло басейну та був наш рятувальник, але вкінці прийшов час, коли ми його мусили рятувати як він звихнув ногу.

В нас також були дуже працьовиті обозні Павло Лисик та Володимир Співак, які поліпшували нашу оселю і табір.

З нами перебував два тижні л. Л. Ліщина, який за всіма уважав та давав кари-скоромовки та мав для кожного добре слово. 2-га заступниця коменданта Олена Багнівська часто возила до шпиталю на перевірку. А 1-ий заступник коменданта Юрій Криволап мол. організував різні прогулянки. Писар, Сузанне Якута старанно працювала над тaborовими Вістами та поцала декілька нових ідей.

Бунчужні — Віктор Швець із Індіяни та Олександра Лулул із Ст. Кетерінс, тяжко працювали на таборі із виховниками та із таборянами, щоб табір весело та добре пройшов.

Нестодівано, на другий тиждень табору дощ падав майже кожний день але це нас не спинило. Ми далі дружньо працювали та базилися. В веселім настрої не тільки провели два тижні, але і скінчили їх.

Віра Коновал
комендант—СВП

Оселя "Україна", 5 серпня 1979

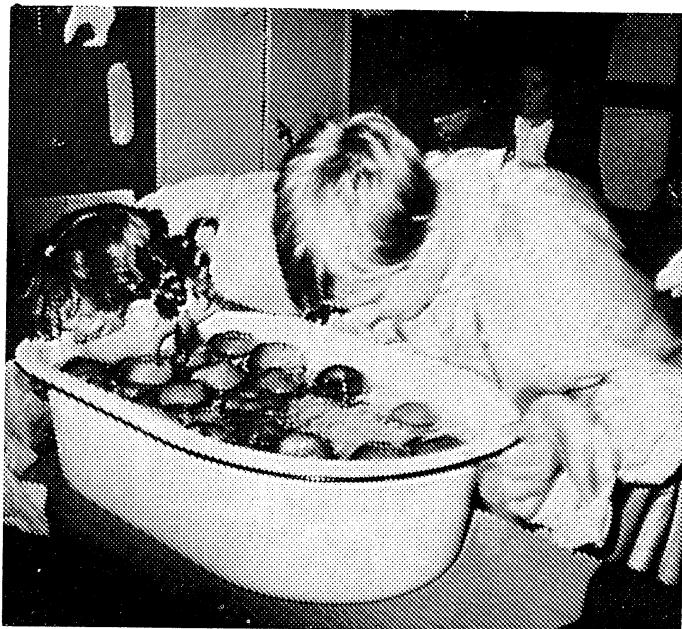
Наталка САНДУЛ

З ДІЯЛЬНОСТИ ОДУМ-У
В ТОРОНТО

СВЯТО
АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

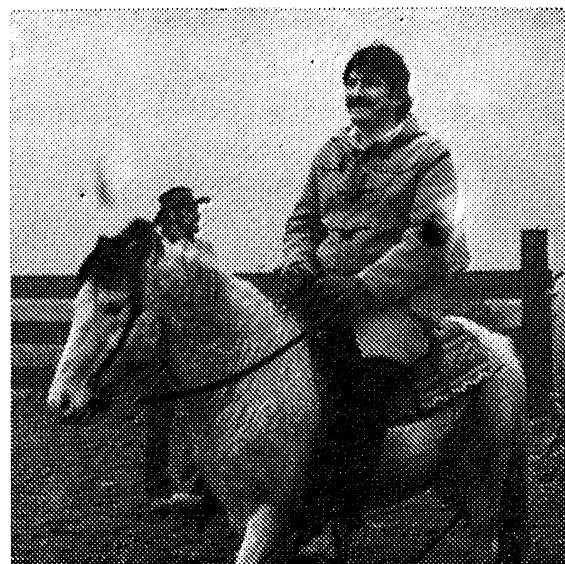
В суботу 27 жовтня 1979 року, в Торонто, під час сходин Юного ОДУМ-у, ми відзначили свято Архистратига Михаїла. Опікуном свята був гурток "Білі голуби" (виховниця Наталка Сандул). Вечір перед тим дівчата прибрали залю в стилі англійського "Геловіні".

Діти й виховники прийшли в

Змагуни пробують вкусити яблуко у мисці, наповненій водою.

Торонто, 27 жовтня 1979 р.
Фото В. Тимошенка

Великий козак-одумівець Іван Топіха чується найбезпечніше на малому коні.

18 листопада 1979 р. Фото В. Тимошенка

різних костюмах — янголи, відьми, коти та тварини із інших світів.

Розпочали свято. Пан Ліщича дав маленьку гутірку про свято Архистратига Михаїла і його значення, легенди та як воно святкувалося колись на Україні. Він підкреслив, що основна ідея це перемога добрих сил над злими.

Даліше, розділили дітей на чотири дружини. Тарас Родак, Василь Корець, Софія Підлісна та Світлана Ліщина були вибрані капітанами цих дружин. Були чотири різні ігри. Мета кожної дружини була найскоріше скінчити всі ігри — наприклад — вкусити зубами яблуко у великій мисці, наповненій водою; передавання помаранчі з підборіддя в підборіддя один одному; передавання цукерка на маленькім патичку та підняття зубами десять-центової монети з муки. Дружина Світлани Ліщини вийшла переможцем.

Після ігор роздали нагороди тим дітям, котрі прийшли в найцікавіших костюмах. Виграли нагороди Тамара Дрозд, Юрчик Педенко та виховниця Ірина Ромас. А тоді всі діти сіли поблизу "піньйоні", це помаранчевий м'яч, причеплений на мотузку до стелі, наповнений цукерками. Одним помахом руки референт молоді — Василь Тимошенко — розбив м'яч

і всі діти, хто найскоріше, побігли збирати ласощі.

Закінчився день перекускою і всі пішли додому, міцно тримаючи виграні подарунки.

Хочемо подякувати Василеві Корцеві за його допомогу у влаштовуванні цього дня нашим малим одумівцям.

Весело із співами й жартами другий гурток чекав своєї черги. Незабаром і вони вже були на конях серед чудової природи.

Свіже повітря та краса околиці понад річкою кріпили молоді сили. Повертаючись до Торонта, виховники були певні, що діти ще довго говоритимуть про цю поїздку.

ЇЗДА НА КОНЯХ

В неділю 18 листопада 1979 року, о 1:30 по обіді, ми зустрілися на перехрестях вулиць Кенеді і Блюр в Торонті. День був хмарний, але це не мало ніякого впливу на дітей — всі хотіли їздити на конях.

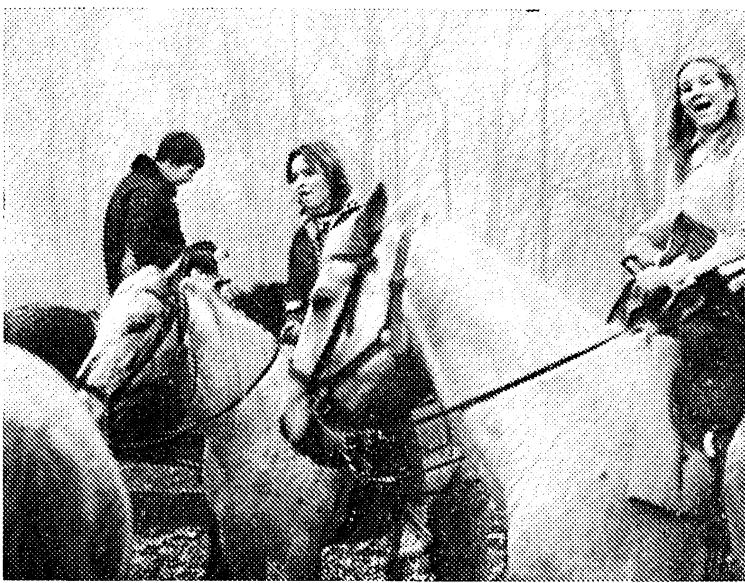
Наближаючись до міста Оквіл (недалеко від оселі Київ) — зустрів нас густий туман. Було нас біля 20 осіб — і старші і молодші. Розділили нас на дві групи. Через туман ми почувалися ніби в казковій країні. Молодші зголосилися їхати першими. Коні були рухливі, енергійні. Один з них замість їхати вперед, повернувся і повіз свого маленького пасажира назад до стодоли. Ніяк не можна його було заставити йти вперед. Але хлопчик не розгубився, а сказав, що поїде через 45 хвилин і старшим.

ЮНІ ОДУМІВЦІ НА ЗИМОВІЙ ФАНТАЗІЇ

В неділю 23 грудня м.р. знову зібралися юні одумівці на перехресті вулиць Кенеді і Блюр о 2:30 по обіді, з метою відвідати "зимову фантазію" в Онтаріо Плейс.

Спершу нас забавляв магік Фернандез. Дітям сподобалося, бо тяжко було уявити трюки цього чоловіка.

Даліше, напившися теплого какао, ми пішли, де були різні дитячі ігри. Одні їхали потягом, другі стрибали на великий пластикові подушці, а інші байдорожили в покрученім тунелю. Настало надворі темно, і всі діти взяли свої ковзани та пішли на лід. Весело не зважаючи на холод, каталися на ковзанах під

Торонтські юні одумівці на конях. Зліва: Тарас Родак, Ліда Юхименко і Ірина Антоненко.

18 листопада 1979 р. Фото В. Тимошенка

акомпаньємент модерної музики. Забавилися добре, бо коли настав час додому, ніхто не хотів лишати ковзанку.

НАША ЯЛИНКА

В суботу 19 січня ц.р. о 2:30 по обіді юні одумівці справляли свою річну "ялинку".

Опікуном цього свята був гурток "Лелеки", під уважним наглядом виховниці Тані Підлісної. Більшість дітей прийшли в вишитих сорочках та блузках.

Розпочалася програма колядкою "Добрий Вечір Тобі, Пане Господарю", під акомпаньємент бандур. Пані Щербань розповіла нам як колись на Україні святкували це свято і як хлопці ходили щедрувати. Вона так захоплююче розказувала, що ніхто цілий час не рухався.

Після цього "Білі голуби" під акомпаньємент бандур заспівали "В нас сьогодні весело". А щоб дати співакам час відпочити, Тарас Родак дав декілька загадок про зиму. Гурток "Білі голуби" байдорю продеклямували "Перший сніг", а тоді, щоб показати дівчатам, що не тільки вони одні вміють співати — заспівали щедрівку "Щедрий вечір". Тоді пані Щербань піднесено продеклямувала вірш "Різдвяна ніч" — нам

здавалося, що і ми сиділи в хаті та бачили, як сніг тихесенько падав за вікном. Наступною точкою була сценка "Різдвяний сон", яку підготовив гурток "Лелеки". Старші хлопці продеклямували вірш, а всі присутні заспівали колядки "Бог Предвічний" та "По всьому світі".

На кінець отець Роман Божик всіх привітав із святом, а Василь

Тимошенко всім подякував. Тоді слідувала перекуска та роздача дітям різдвяних цукерок.

Ялинка була цікава і успішна.

ПОЇЗДКА НА САНКИ

Довго Торонто чекало снігу. Нарешті в суботу раненько на наші молитви був відгук.

В неділю 17 лютого ц.р., о 10-ій годині ранку одумівці поїхали на санки до Будбріджу — недалеко від Торонта. До нас саме завітав гість із Чікаго — Андрій Скиба. Посадили на санки і його. Зимний вітер прохолоджував нас, але діти не звертали на це увагу, побігли до горки із санчатаами. Спускалися хто як хотів — одні на спині, другі стояли, треті на різних санках, великих і малих, а деякі навіть на пластикових підстилках. Годину покаталися, а тоді ді авт.

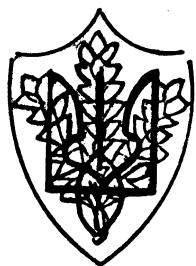
Наївшись та нагрівшись, знову пішли діти спускатися. Цього разу хлопці і дівчата не були задоволені маленькими горками, пішли собі шукати вищих. Година ми було чути їхні веселі вигуки.

Задоволені, надихавшись свіжого повітря, з червоними обличчями повернулися до авт. Їдучи додому, в усіх була одна думка — от будемо добре спати!

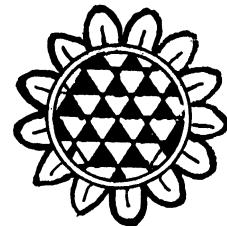

Група змагунів у хокей на підлозі. Перший ряд зліва: Юрій Дицьо і Володимир Тимошенко. Другий ряд: Юрій Артеменко (тренер), Тарас Родак, Андрій Гільчук, Віктор Мирон, Тарас Корець, Тарас Чаплинський і Тарас Ліщина.

Торонто, грудень 1979 р. Фото Ів. Корця

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

СПОГАДИ ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

(уривок)

Леся Українка дуже рано виявила міцний потяг до музики. І мати її Олена Пчілка придбала ще 1876 року, коли маленькій Лесі було всього п'ять років, рояль, на якому вона почала вчитися грати під керівництвом своєї тітки Олександри Шимановської. Його потім у родині Косачів так і називали завжди "Лесин рояль". Це те фортепіано, якому вона присвятила зворушливу елегію, назвавши його "своїм вірним другом". Але люта хворість часто припиняла навчання на ньому. Простудивши ноги й руки на водохрещі в Луцьку, Леся Українка захворіла на туберкульоз кісток. Іноді місяцями вона лежала з загіпсованими руками й одною ногою.

І ось одного разу тітка її Олександра Антонівна Косач помітила, як дівчина, лежачи в постелі, досить твердо вибиває вільною від гіпсу ніжкою такт.

— Що це ти робиш, Лесю? — спитала здивована тітка.

— Граю на роялі, — тихо відповіла дівчинка. Очевидно, голова її була повна звуків, якими жила вона тоді. Взагалі Леся Українка часто мислила музичними образками.

Взагалі музику Леся Українка прекрасно розуміла — і, напевно, коли б не хворість рук, з неї б вийшла першорядна піаністка. Сама вона в грудні 1890 року в одному листі писала: "Мені часом здається, що з мене вийшов би далеко кращий музика, ніж поет, та тільки біда, що натура утяла мені кепський жарт..." Але, безумовно, природа зовсім не обідila її і в цьому. Почуття музики було у неї таке могутнє, що часто, за спогадами багатьох, вона сідала за рояль і імпровізувала музику до своїх віршів. Музична обдарованість і дала їй можливість створити таку справжню музичну ораторію, як "Лісова пісня", а також сім віршів — "Сім струн" від "до" до "сі" — своєрідну музично-словесну сюїту...

Є. Кротевич

Леся УКРАЇНКА

SI

SETTINA

Сім струн я торкаю, струна по струні
Нехай мої струни лунають,
Нехай мої співи літають
По рідній, коханій моїй стороні.
І, може, де кобза найдеться,
Що гучно на струни озветься,
На струни, на співи мої негучні.

І, може, заграє та кобза вільніше,
Ніж тихі струни мої,
І вільнії гуки її
Знайдуть послухання у світі пильніше;
І буде та кобза — гучна,
Та тільки не може вона
Лунати від струн моїх тихих щиріше.

(Із циклу "Сім струн")

ЛЧИЛКИ

Стойть верба над потоком,
Похилилась трохи боком,
Похилилась до води,
Ти лови!

Котилася торба
З великого горба,
А в тій торбі хліб та пшениця
З ким ти хочеш, з тим поділися.

У вірші "Лютий" О. Лупія (Ст. Юного Одуму, чис. 286) пропущено 6-ий рядок. Має бути — "А лицко рум'яне,
як сонечко раннє".

Пам'ятник Лесі Українці в Торонто, Канада.
Скульптор М. Черешньовський.

Фото Ів. Корця

ВИСТУП ІЗ КАТЕДРАЛЬНИМ ХОРОМ

18-го січня цього року в залі при катедрі святого Володимира в Торонто відбулося свячення води (Йордан). Кожний по освяченні пив воду "на здоров'я". Після пісної, але смачної Йорданської вечері, приготовленої сестрицтвом ім. княгині Ольги при катедрі відбувся концерт. Промовляли: Владика Миколай, от. Д. Фотій, голова сестрицтва — пані А. Бельбас, а пані К. Щербань продекламувала вірш, у якому розповідалося про йорданські звичаї в рідному краю. Злучені хори, катедральний та дівочий юнодумівський, під акомпаньемент анс. бан. ім. Гната Хоткевича відспівали декілька колядок. Катедральний хор також гарно відспівав "З нами Бог" Д. Бортнянського і "На Йорданській ріці" К. Стеценка. Диригувала хором пані Валентина Родак. Усім присутнім подобався наш виступ.

Катя Якута

член юнодумівського хору
"Молода Україна", Торонто

"КОБЗАР"

Лунає слово генія Тараса,
Наука світом гомонить,
"Кобзарська" читана сторінка
Віками дальше шелестить.

I ті сторінки "Кобзаря"
Описують страшну недолю —
Знущання люте москаля,
Кріпацьку ниву, та неволю.

А в серці кожного вкраїнця,
Te слово генія завжди буде.
I відгук голосу Шевченка
Повік у "Кобзарі" живе.

Світлана Волошко
Гартфорд, Конн., США

Дякуємо, Світлано, за гарний вірш. Пиши нам ще.

Редакція

НАЗВИ ДЕРЕВ У ТВОРАХ Т. ШЕВЧЕНКА

Замість крапок вставте назву дерева, яку поет вживає у згаданих рядках своїх віршів. Відповіді шукайте на 24-ій сторінці.

1. По діброві вітер виє,
Гуляє по полю,
Край дороги гне
До самого долу.
2. Ставок, гребелька і вітряк
З-за гаю крилами махає,
І зелений, мов козак
Із гаю вийшов та й гуляє
По-під горою.
3. Посадила стара мати
Три в полі.
4. Зацвіла в долині
Червона ,
Ніби засміялась
Дівчина дитина.
5. Над Дніпровою сагою
Стойть між лозою
Між лозою з ялиною
З червоною калиною.
6. Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу гне високі,
горами хвилю підійма.

С П И С О К

жертводавців на побудову Пам'ятника св. п. Митрополитові Василеві Липківському

(Четверта листа)

\$500.00

Оксана Яременко в пам'ять му-
жа, голови Братства ім. Митропо-
лита В. Липківського

\$300.00

Д-р Р. Шлега

\$125.00

В. Котенко

\$100.00

М. і Д. Andres, д-р Н. Горук,
І. і А. Гаєвські, д-р І. Андруsek з
дружиною

\$50.00

Д-р Є. і М. Веремчук, А. і Л.
Гайдар, Н. Гаврилюк, інж. Т. Бон-
дар, В. і Р. Кохно, Т. і Л. Кохно,
В. Павленко, Сестрицтво св. Оль-
ги при Катедральному Соборі св.
Володимира УПЦ в Філадельфії,
Сестрицтво св. Ольги при церкві
св. Іоакри в Філадельфії, А.
Черняк, П. і Л. Китасті, о. прот.
В. Коваленко

\$40.00

Л. Росенс

\$30.00

П. і О. Гурські

\$25.00

Д. Бродгед, д-р О. Дерій, В. і Е.
Лучкань, Г. Старовійт

\$25.00

Л. Дончук в пам'ять К. Туркала,

О. Врублевський, А. Колодъко, В.
Лось, І. Лось

\$20.00

О. Дяченко, Я. і М. Зубаль, І.
Снігір, о. А. Зозуля, п-во Бербець,
К. Туранська, Л. Улянець, Г. Ба-
калецький

\$15.00

Г. Білоус

\$10.00

Г. Шейда, В. Затовська, І. Зем-
брот, о. З. Ревко, А. Несторович,
о. В. Яворський, Г. Корбин, Р.
Юшкевич, Гр. Косовський, М.
Приходько, М. Мірза, К. і О. Лег-
кі, Й. і С. Човник, С. і М. Голін-
ко, В. Шевчук, Г. Ванжа.

\$5.00

Г. Корінсько, о. І. Куташ, Ф. Фі-
ленко, А. Мілянич, К. Васильчен-
ко, С. Гаврась, Н. Стороженко.

О. Шевченко, скарбник

30 листопада 1979 р.

В ЧАС ПОМИНОК

СВ. П. КОНСТАНТИНА ТИМО-
ФІЙОВИЧА ТУРКАЛА

Іван Лютий-Лютенко \$100.00

Іван Заковоротний з ро-
диною 150.00

Зіновій Туркало з родиною 100.00

Іван Петрончак з родиною 50.00

Петро й Леся Марченко	50.00
Юрій Зеленський з родиною	30.00
Микола й Зінаїда Миськів	25.00
Леся Журавель	25.00
Д-р Василь Розгін	20.00
Любов Дражевська	10.00
Г. Пашківська	10.00
Д-р Юрій Бульбенко	20.00
Кость Церкевич	10.00
Дмитро Тромза	10.00
Іван Бутко	20.00
Митрофан Нешта	10.00
Іван Контранкевич	10.00
Ганна Апель	10.00
Надя Ефімова	20.00
Маргарета Турисина	5.00
Антон Редко	5.00
Іван Михайличенко	10.00
Олеся Михайличенко	10.00
Роман Скоробагатий	10.00
Надя Новицька	5.00
Михайло Дорошенко	5.00
Ірина Зеленська й Юрій	
Кобзяр	5.00
Павло Островерхий	2.00
Ол. Неділько	10.00
Вадим і Лідія Андрієвські	20.00
Таня Семчишин	10.00
Віра Дорожинська з синами	20.00
Отець Володимир і Паніматка	
Базилевські	10.00
Настия Грибович з донями	5.00
Данило Яценко	25.00
Роман і Дуся Попель	20.00

Разом \$832.00

20 жовтня 1979 р.

Відповіді на назви дерев" із сторінки 23-ої

1. Тополя (тополю)	4. Калина
2. Дуб	5. Явір
3. Ясен (ясени)	6. Верба (верби)

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE

УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТО Й ОКОЛИЦІ

Крамниця при вул. Блюр коло Джейн

Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **9 - 13 %**
- Дає малі і великі особисті **і моргеджові позички**, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮМІС
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду даром
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 27 років на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Філія ОДУМ-у в м. Чікаго, США — з коляди	\$150.00
Відділ ТОП-у в м. Торонто, Онтаріо — з коляди	150.00
Замість квітів на свіжу могилу св. п. протодиякона Антона Зозулі складають В. і П. Родаки та християн О. Літвінов	25.00
Замість квітів на могилу св. п. добродія Василя Тацюка складають Ю. і О. Лисики з Ошави, Онт.	25.00
Микола Наливайко, Ланкастэр, Па., США	23.50
Степан Савчук, Гошен, Інд.	7.50
Дем'ян Пальчик, Детройт, США	3.00
В. Калюжна, Лондон, Онт.	2.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТИНИКІВ

ПРИЄДНАЛИ:

Зіна Корець, Торонто, Онт. 1
Валентина Родак, Торонто, Онт. 1

Жертвсдавцям і прихильникам
"Молодої України" щира подяка!

Ред. і адмін. "М. у."

ОДУМІВЦІ!

Гідно відзначімо

В цім році

30-ліття ОДУМ-у!

**

Дві жінки — подруги одна до другої:

— Ти знаєш, мені здається, що Бог створив нас гарними для того, щоб нас любили мужчини...

А друга до неї:

— ...А дурними для того, щоб ми їх любили.

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ

Великий вибір хатніх меблів:
віталень, спалень, ідалені,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

TORONTO CENTRAL

423 College St. W. - Tel. 364-1434

TORONTO WEST

1121 Dundas St. W. - Tel. 535-1188

MISSISSAUGA

2150 Dundas St. E. - Tel. 276-4390

**

Один скіпний шотляндець до другого:

— Ти знаєш, що ті скупарі — японці роблять зі шкірками бананів?

— Ні

— А заплатиш за мою каву, коли я тобі скажу?

— Так.

Коли вже випили каву й той заплатив.

— То служай: те, що й ми — виникають їх геть.

**

Два мужчини приятелі між собою:

— Ти знаєш, що мені подобається в твоїй жінці?

— А що?

— Те, що вона є не моя, а твоя жінка.

**

Жінка до чоловіка: "Ти ніколи не слухаєш ні людських, ні моїх добріх порад..."

Чоловік: "Дякуй Богові, бо коли б я був слухав добріх порад, то ти б ще й досі сиділа старого дівою".

СТАВАЙТЕ

членами корпорації відпочинкової оселі "УКРАЇНА"!

MR. N. HAWRYSCHEK
16 INDIAN ROAD CR.
TORONTO, ONT.
M6P 2E8

294

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЮ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

2438 St. Clair Ave. West
Toronto, Ont.
M6N 1L2

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і naprawа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі!

Tel.: 769-4133
769-4134

Обслуга гарантована!

Ціна 1.00 дол.
в США і Канаді

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

"САМОПОМІЧ"

2351 W. Chicago Ave. — Chicago, Ill. 60622 — Tel.: (312) 489-0520

видає 6% дивіденди на звичайні ощадностеві конта

- Каса "САМОПОМІЧ" видає різні роди сертифікатів від 6.5% до 10% дивіденди
- Каса видає всі роди позик на вигідні умови.

ФІЛІЇ "САМОПОМОЧІ":

На півдні міста:

1923 W. — 51st Street
Chicago, Ill. 60609
Tel.: 476-9435

На північному заході:

5000 Cumberland Road
Chicago, Ill. 60656
Tel.: 625-9830